

Opinnäytetyö (AMK)

Tradenomi

Myyntityö

2020

Antti-Pekka Raasu

NUORTEN AIKUISTEN SÄÄSTÄMIS- JA SIJOITUSTOTTUMUKSET

Antti-Pekka Raasu

NUORTEN AIKUISTEN SÄÄSTÄMIS- JA SIOITUSTOTTUMUKSET

Opinnäytteen tavoitteena oli tutkia nuorten aikuisten (18–29-vuotiaiden) säästämis- ja sijoitustottumuksia määrittelemällä, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Päättävöitteen selvittämiseksi työssä tutkittiin, sijoittavatko nuoret aikuiset, millaisilla tekijöillä on vaikutusta nuoren aikuisen sijoituspäätöksiin sekä millaisia sijoituskohteita nuoret aikuiset suosivat. Työn olennaisena näkökulmana oli, että säästäminen ja sijoittaminen kulkevat käsi kädessä.

Maailmantalous ja siihen vaikuttavat äkilliset muutokset voivat vaikuttaa erityisesti nuorten aikuisten tulovirtoihin, minkä vuoksi on merkittävää ajatella omaa taloutta nykyhetkeä pidemmälle. Päämäärätietoisella säästämällä ja sijoittamisella voidaan varautua äkillisiin muutoksiin. Lisäksi sijoittamisella on mahdollista kasvattaa varallisuutta. Henkilön tulisi kuitenkin tiedostaa ennen sijoituspäätöksen tekemistä, millainen sijoittaja hän on.

Työ koostui tutkimukseen johdattelevasta teoriaosuudesta ja tutkimusosuudesta. Teoriaosuudessa käsiteltiin säästämistä, sijoittamista ja sijoittajaprofiilia sekä siihen vaikuttavia tekijöitä. Työn tutkimusosuus käsitteli työssä toteutettua kvalitatiivista tutkimusta. Tutkimus toteutettiin nuorille aikuisille kohdennetulla kyselyllä, joka jaettiin vastattavaksi somekanavissa.

Työn tulokseksi saatiin vastaus työn päätävöitteeseen, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Nuori aikuinen on tulotasostaan ja sukupuolestaan riippumatta suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen sijoittaja, joka kestää kohtuullisesti riskiä.

Työn tuloksia voivat hyödyntää esimerkiksi pankkialan ammattilaiset, jotka tarjoavat säästämis- ja sijoituspalveluita nuorille aikuisille.

ASIASANAT:

nuori aikuinen, sijoittaminen, sijoittajaprofiili, säästäminen

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Professional sales

Autumn 2020 | number of pages 44

Antti-Pekka Raasu

SAVING AND INVESTING HABITS OF YOUNG ADULTS

The goal of the thesis was to examine the saving and investing habits of young adults (ages 18 to 29) by defining what kind of investor a young adult in general is. To determine the main goal, the work examined whether young adults invest, what factors influence young adult investment decisions, as well as what kinds of investment targets young adults prefer. The essential aspect of the work was that saving and investing go hand in hand.

The global economy and the sudden changes that affect it can affect the income streams of young adults in particular, which is why it is significant to think about one's own economy beyond the present. With aim-conscious saving and investing, you can prepare for sudden changes. In addition, investing has the potential to increase wealth. However, before making an investment decision, a person should be aware of what kind of investor he or she is.

The work consisted of a theory share leading to the research and a research contribution. The theory section dealt with saving, investing and the investor profile, as well as the factors contributing to it. The research portion of the work dealt with qualitative research conducted at work. The study was conducted through a targeted survey of young adults, distributed to answer in some channels.

The result of the work was a response to the main goal of the work, what kind of investor the young adult is in general. The young adult, regardless of their income level and gender, is a methodical and long-term investor who can reasonably withstand risk.

Work results can be utilized, for example, by banking professionals who provide saving and investment services to young adults.

KEYWORDS:

investing, investor profile, saving, young adult

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
2 SÄÄSTÄMINEN	3
2.1 Yleisesti säästämisestä	3
2.2 Yleisimpiä säästämisen muotoja	4
2.2.1 Tilitalletukset ja asuntosäästöpalkkiotili	4
2.2.2 Rahastosäästäminen	6
3 SIJOITTAMINEN	8
3.1 Yleisesti sijoittamisesta	8
3.2 Yleisimpiä sijoitusinstrumentteja	9
3.2.1 Rahastot	9
3.2.2 Osakkeet	13
3.2.3 Vakuutusinvestitukset	14
3.2.4 Pääomaturvattu strukturoitu sijoittaminen	15
4 SIJOITTAJAPROFIILI	17
4.1 Tunnista itsesi sijoittajana	17
4.2 Sijoittamisen toteuttaminen ja vaurastumisen suunnitelmallisuus	20
5 TUTKIMUS	24
5.1 Tausta	24
5.2 Tutkimuksen toteutus kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen	24
5.3 Kyselyn sisältö	26
6 KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET	28
6.1 Nuorten aikuisten säästämisestä	28
6.2 Nuorten aikuisten sijoittamisesta	30
6.2.1 Nuoret aikuiset sijoittavat	30
6.2.2 Sijoituspäätökseen vaikuttavat tekijät	31
6.2.3 Suositut sijoituskohteet	35
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	39
LÄHTEET	43

KUVIOT

Kuvio 1. Asuntosäästöpalkkiojärjestelmä.	6
Kuvio 2. Yleisimpien sijoitusmuotojen vertailua tuotto-odotuksen ja riskin suhteen.	9
Kuvio 3. Yhdistelmärahaston rakenteen muuttuminen salkunhoitajan onnistuessa optimaalisesti.	11
Kuvio 4. Pääomaturvatun sijoitustuotteen ydinajatus.	15
Kuvio 5. Erityyppisten sijoittajien riskinsietokyky.	19
Kuvio 6. Sijoittajaprofiilin neljä olennaisinta kysymystä.	19
Kuvio 7. Erilaisten sijoittajien sijoitushorisontit ja sopiva salkun rakenne.	20
Kuvio 8. Esimerkki korkoa korolle -ilmiöstä, jossa sijoitetaan 50 euroa kuukausittain, jonka vuosituotto 10 prosenttia.	22

TAULUKOT

Taulukko 1. Kyselylomakkeen rakenne.	27
Taulukko 2. Vastaajien määrä ja sukupuolijakauma.	28
Taulukko 3. Kuinka suuri osa vastaajista säästää?	29
Taulukko 4. Kuinka suuri osa vastaajista sijoitti?	30
Taulukko 5. Kyselyyn vastanneiden koulutustautaukset.	31
Taulukko 6. Sijoittavien naisten koulutustausta.	32
Taulukko 7. Sijoittavien miesten koulutustausta.	33
Taulukko 8. Tulojakauma sijoittavien kesken.	34
Taulukko 9. Sijoittavien elämäntilanteet.	34
Taulukko 10. Vastaajien syyt aloittaa sijoittaminen.	35
Taulukko 11. Sijoitustuotteet, joita vastaajat suosivat.	36
Taulukko 12. Vastaajien riskinsietokyky.	37
Taulukko 13. Vastaajien sijoitusaikojen pituudet.	38

1 JOHDANTO

Säästäminen ja sijoittaminen ovat merkittäviä tapoja kasvattaa varallisuutta. Lähtökohtaisesti kaikilla on haaveita ja hyvin usein niihin tarvitaan rahaa. Rahan säästäminen on perinteinen tapa rahoittaa haaveita ja unelmia, mutta useimmiten ihmisten säästämisessä nähdään varautuminen niin sanotusti pahimpaan. Tilitalletukset ovat esimerkiksi rahastosäästämistä tai piensijoittamista suositumpi keino haaveiden toteuttamiseen. Valitettavaa kuitenkin on, että tilitalletukset eivät tuota käytännössä mitään säästäjälleen nykyisen korkotason mukaan. (Pesonen 2013, 5.)

Nuorten keskuudessa säästämisen aloittaminen koetaan usein hankalaksi (Pesonen 2013, 9). Nykyään kuitenkin tutkimukset kertovat, että nuorten aikuisten sijoittaminen on aikaisempia sukupolvia aktiivisempaa (OP Media 2020). Säästämis- ja sijoitustottumuksista puhuttaessa tulisi kuitenkin huomioida, että säästämisen ja sijoittamisen raja on arkikielessä vaikea määrittää. Joidenkin määritelmien mukaan tavoitteellinen säästäminen voi jopa olla sijoittamista. (Pesonen 2013, 10.)

Perinteisesti säästämisellä viitataan siihen, että menoja karsitaan ja rahaa laitetaan sivuun. Raha voidaan laittaa esimerkiksi käyttö- tai säästötilille odottamaan. Jos säästäminen on tavoitteellista, puhutaan yleensä *sijoittamisesta*. Sijoittamisessa keskeisimpinä seikkoina ovat tavoiteltava tuotto ja riskin ottaminen. Sijoittaminen on lähtökohtaisesti pitkäjänteisempää, koska sijoitusten muuttaminen rahaksi saattaa viedä aikaa. Säästöt ovat pääsääntöisesti säästäjän käytössä heti tarvittaessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Nuorilla aikuisilla tarkoitetaan nuorisolain (1285/2016) mukaisesti 18–29-vuotiaita. Tässä opinnäytetyössä on lähdetty siitä ajatuksesta, että säästäminen ja sijoittaminen kulkevat käsi kädessä. Jotta henkilö voi sijoittaa, hänellä tulee olla kulutuksesta vapaita varoja. (Lindström & Lindström 2011, 51.)

Työn päätavoite on jaettu kolmeen havainnollistavaan alatavoitteeseen:

- 1) Sijoittaako nuori aikuinen?
- 2) Millaisilla tekijöillä on vaikutusta nuoren aikuisen sijoituspäätöksiin?
- 3) Millaisia sijoituskohteita nuori aikuinen suosii?

Opinnäytetyön rakenne koostuu kolmesta teoriaosuudesta, eli säästämisestä, sijoittamisesta ja sijoittajaprofiilin määrittämisestä. Teoriaosuudessa aiheita käsitellään yleisestä näkökulmasta ottaen huomioon nuori henkilö kohderyhmänä.

Työn neljännessä luvussa käsitellään nuorille aikuisille suunnattua kyselytutkimusta. Luvussa tarkastellaan tarkemmin tutkimuksen taustaa ja tutkimuksen rakennetta. Viimeisessä käsittelyluvussa havainnollistetaan selityksin ja kuvioin kyselytutkimuksen tuloksia. Tutkimuksen sisältö tiivistyy työn johtopäätöksissä.

Opinnäytetyö on ajankohtainen erityisesti, koska maailmanlaajuisessa taloudessa on ollut viimeisen vuoden aikana merkittäviä muutoksia, kuten maailmalaajuisesti pandemiaksi kehittynyt koronavirus COVID-19. Esimerkiksi työllisyystilanteen muutokset ovat voineet vaikuttaa negatiivisesti nuorten aikuisten tulovirtoihin. Tämän tulisi herättää nuoria aikuisia ajattelemaan omaa taloudellista vakauttaan muutostilanteissa. Säästämisestä ja sijoittamisesta aloittamisella henkilö voi varmistaa tai maksimoida oman tulevaisuutensa turvan, kuten esimerkiksi eläkeajan.

2 SÄÄSTÄMINEN

2.1 Yleisesti säästämisestä

Säästäminen ja sijoittaminen kulkevat käsi kädessä. Jotta henkilö voi aloittaa sijoittamisen, henkilöllä on oltava sijoituksia varten vapaata pääomaa, eli säästöjä. Näin säästöille on mahdollista hakea lisää tulovirtaa ja voittoa.

Säästäminen käsitteenä on helppo määritellä: Kun tulot ovat isommat kuin kulut, säästää. Säästetty raha on yksinkertaisuudessaan sellaista, joka on esimerkiksi hankinnan sijaan laitettu konkreettisesti sivuun. Säästämisen kautta kartutettujen säästöjen ideana on, ettei niitä normaalitilanteessa joutuisi käyttämään. Säästäminen on tarpeen esimerkiksi ”pahan päivän varalle”, jolloin yllättävä ja kuukausitulojen ylittävä meno ei kaataisi koko taloutta. (Pesonen 2013, 7.) Niin sanotun nyrkkisäännön mukaan jokaisen olisi hyvä säästää noin viidestä kymmeneen prosenttia kuukausituloista talletustilille (Henriksson & Leinonen 2018, 172, 174). Lisäksi säästämisen niin sanottu trendi on muuttunut ja säästämistä perustellaan uudella tavalla: Ihmiset haluavat vapautua pelkän palkkatulon ja eläkkeen asettamista rajoituksista. Ihmiset tavoittelevat leveämpää elämää kuin esimerkiksi edellinen sukupolvi on elänyt. (Sinkko & Vakkuri 2000, 23.)

Säästämisen suurimmista ja ehkä jopa yleisimmistä ongelmista on, että se on säästäjälle tylsää ja epämotivoivaa. Erityisesti pienistä tuloista säästäminen voi olla vaikeaa, mutta myös hyvin tienaavilla raha voi kadota kuukausimenoihin. Säästämisen on katsottu olevan käytännössä pitkälti psykologiaa, minkä vuoksi ihmiset ovat alkaneet keksiä esimerkiksi erilaisia säästämisvinkkejä, jotka voivat helpottaa säästämiseen liittyvää motivaatiopulaa. (TalousSuomi 2018.)

Säästämisen ensisijaisena lähtöasetelmana on tärkeää asettaa tavoite, joka vaihtelee pitkäaikaisen ja lyhyaikaisen säästämisen välillä. Pitkäaikaisella säästötavoitteella viitataan yleensä yli neljän vuoden tavoitteisiin, joita voivat olla esimerkiksi käsiraha asuntoa varten, kodin remontti tai jopa eläkkeelle siirtyminen. Lyhyaikaisella säästötavoitteella viitataan yleensä noin 1–3 vuoden tavoitteisiin, jotka voivat olla niin sanottuja hätärahas-toja tai lomamatkoja. (Salkunrakentaja 2019.) Säästämisen tavoite vaikuttaa olennaisesti myös siihen, millaisen säästämismuodon henkilö valitsee kartuttaakseen itselleen säästöjä valitsemaansa säästötavoitteeseen.

Säästäminen voidaan jakaa eri säästämisen muotoihin. Säästämisen muotoja on kuitenkin todennäköisesti yhtä paljon kuin on erilaisia säästäjiäkin. Perinteisesti suomalaiset ovat suosineet säästämistä pankkitileille, mutta nykyään tilisäästämiselle on olemassa myös muitakin kannattavia vaihtoehtoja. (Poikonen & Silvola 2010, 30.) Seuraavaksi käyn läpi yleisimpiä säästämismuotoja.

2.2 Yleisimpiä säästämisen muotoja

2.2.1 Tilitalletukset ja asuntosäästöpalkkiotili

Tilisäästämisen kulmakivenä on pankkitalletus, jota voidaan luonnehtia perinteisenä säästämisen ratkaisuna (Alhonsuo ym. 2012, 299). Pankkitalletus on niin sanotusti anonyymi, sillä sitä tarjotaan lähtökohtaisesti kaikille asiakkaille samansisältöisenä. Pankkitalletus on myös lähtökohtaisesti riskitön tuote, koska tallettajalla on mahdollisuus saada sijoittamansa pääoma takaisin lähes muuttumattomana. Talletukset eli tilien varat ovat käytännössä pankin velkaa asiakkaalle. Suomalaisissa talletuspankeissa tallettajan suojana on olemassa jopa talletussuoja, joka korvaa talletuksia pankin joutuessa pysyviin maksuvaikeuksiin. (Pesonen 2013, 79.) Talletussuoja on henkilökohtainen ja pankkikohtainen, jolloin pankin maksukyvyttömyystilanteessa tallettajien saamiset korvataan 100 000 euroon saakka (Kontkanen 2011, 111, 114). Talletussuojajärjestelmää hoitaa Rahoitusvakausvirasto (Taloustaito 2019).

Tilitalletuksista käyttötili on Suomen yleisin tilityyppi. Käyttötiliä voidaan pitää perustana rahaliikenteen, kuten tulojen ja menojen, seuraamiseen. (Pesonen 2013, 80.) Lähes jokaisella on käytössä käyttötili. Käyttötilillä ovat esimerkiksi henkilön palkat sekä eläkkeet ja sieltä maksetaan lainat, ostokset ja laskut.

Säästämismuotona käyttötilin etuna on, että käyttötilillä olevat rahat ovat suhteellisen turvassa ja rahan numeraalinen arvo ei vaihtelee. Käyttötiliä ei voida kuitenkaan pitää kannattavimpana säästämisen kannalta, sillä käyttötilien tuotto, eli korko, on mitätön eikä riitä peittoamaan esimerkiksi inflaatioita. Käyttötileiltä peritään myös usein palvelumaksuja. (Pesonen 2013, 80.) Käyttötilitalletuksen heikkous on sen helppous: tililtä on helppo kuluttaa huomaamatta rahaa.

Säästötilillä tarkoitetaan käytännössä käyttötiliä, mutta nimensä mukaisesti sen tarkoituksena on säästää rahaa jotain tiettyä tavoitetta varten. Säästötiliä kutsutaan myös *tavoitetiliksi*. (Pesonen 2013, 80–81.) Säästötilille on tyypillistä säästää tietty summa esimerkiksi kuukausittain. Yleistä säästötileille ovat nostorajoitukset, jotka voivat olla sekä määrällisiä että ajallisia. Nostomahdollisuutta on voitu rajoittaa esimerkiksi määrittämällä rajoitus sille, kuinka monta nostoa voidaan tietyn ajan kuluessa tehdä. Säästötilit sopivat hyvin talouden perussäästöille, joille ei ole suunniteltu aktiivista käyttöä. (OP Ryhmä 2020b.)

Säästämismuotona myöskään säästötili ei ole kaikkein tuottavin vaihtoehto. Säästötilien korko on nykyään heikko, ja korko yltää harvoin inflaation tasolle tai sen yli. Korko voi nousta yleensä silloin, jos säästöjen määrä kasvaa ja mikäli maailmanlaajuiset korkomarkkinat ovat suotuisat. (Pesonen 2013, 81.)

Määräaikaistileillä tarkoitetaan talletuksia, joissa varat ovat kiinni sovitun ajan ja jolloin korko on käytännössä tiedossa. Korko nousee useimmiten talletusmäärän ja talletusajan kasvaessa. Määräaikaistilit ovat olleet aikaisemmin pankeille houkutuskeino saada lisää asiakkaita. Määräaikaistileille on maksettu hiukan korkeampaa korkoa. (Pesonen 2013, 81.)

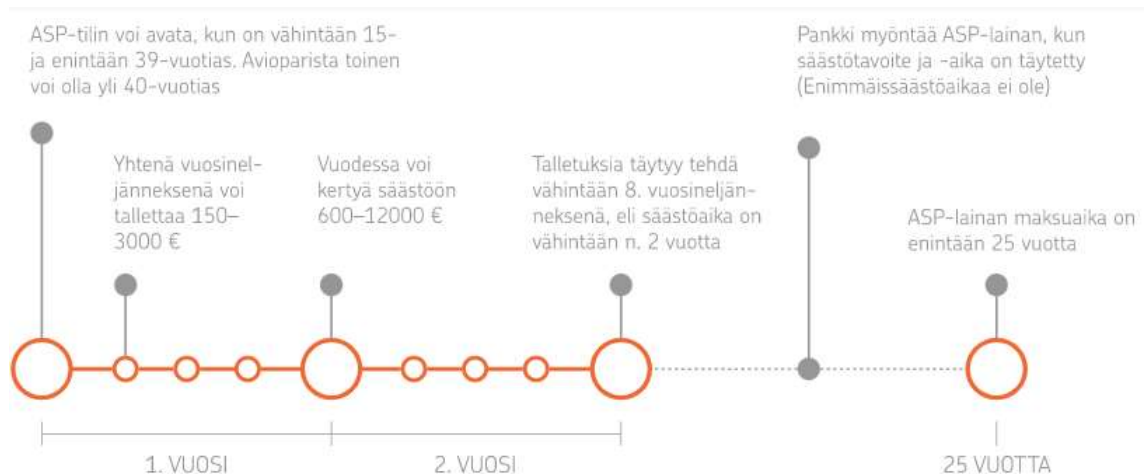
Määräaikaistilisäästämisen osalta on kuitenkin merkittävää huomioida, että määräaikaistalletuksen korko noudattaa yleisiä markkinakorkoja. Raha on myös lähtökohtaisesti sidottu tietyksi määräajaksi talletuksena. (Nordea 2020b.) Lisäksi säästäjän kannattaa huomioida, että korosta menee vero. Jos esimerkiksi lähdevero on 30 prosenttia ja määräaikaistilillä on 0,5 prosentin korko, jää siitä reaalitytuotoksi lähdeveron jälkeen 0,35 prosenttia ($0,5 \text{ kertaa } 0,7 = 0,35$). Korkotulojen lähdeverotusta säätelee laki korkotulojen lähdeverosta. (Pesonen 2013, 81–82.)

Asuntosäästöpalkkiotili, eli yleisemmältä nimeltään tunnettu ASP-tili, on asuntosäästö-palkkiolakiin perustuva järjestelmä, jonka avulla nuorilla on mahdollisuus saada valtion tuki ensimmäisen omistusasunnon hankintaan (Valtiokonttori 2020). Tässä tutkimuksessa ASP-tili on säästämisen osiossa, mutta sillä viitataan käytännössä asuntosijoittamiseen säästämisen muodossa.

ASP-tilin käyttöä on rajoitettu. ASP-tilin voi avata 15–39-vuotias henkilö, joka ei ole aikaisemmin omistanut asuntoa. ASP-tilin systematiikan mukaan tilille on säästettävä takauksen saamiseksi vähintään 10 prosenttia asunnon hankintahinnasta (niin sanottu omasäästöosuus). Kun ASP-tilille on säästetty edellytetty summa hankintahinnasta,

pankki voi myöntää ASP-lainan asunnon ostamista varten. ASP-tiliä ei voi avata, mikäli henkilö on aikaisemmin omistanut asunnosta 50 prosenttia tai yli. (Valtiokonttori 2020.)

ASP-tilillä on merkittäviä hyötyjä ensiasunnon hankkijalle. ASP-tilille maksetaan verovaapa peruskorkoa. Peruskorko on noin 1 prosentti riippuen pankista. Lisäksi pankki maksaa noin 4 prosentin lisäkoron ensimmäiseltä ja yleensä seuraavilta 5 vuodelta, kun säästäjä on saavuttanut säästötavoitteen ja hankkii asunnon. (Valtiokonttori 2020.) ASP-tilistä on etua etenkin pääkaupunkiseudulla asuvalle säästäjälle, koska siellä asuntojen arvot ovat korkeat ja perinteisen 30 prosentin vakuuden keräämisessä kestää paljon kauemmin kuin 10 prosentin säästämässä. (OP Ryhmä 2020a.) Lisäksi ASP-tilin etuna on oman rahoitusosuuden pieni prosenttiosuus: ASP-tilissä oma rahoitusosuus asunnon kauppahinnasta on vain 10 prosenttia verrattaen normaalin 30 prosenttiin. Kuviossa 1 on esitetty ASP-tilin toimintamalli (OP Ryhmä 2020a).

Kuvio 1. Asuntosäästöpalkkiojärjestelmä (OP Ryhmä 2020a).

2.2.2 Rahastosäästäminen

Rahastosäästämällä tarkoitetaan yleensä muun muassa osakkeista, korkoinstrumenteista ja muista arvopapereista koostuvaa salkkua, jonka omistavat siihen sijoittaneet yksityiset henkilöt, yritykset ja muut yhteisöt (Puttonen & Repo 2011, 30). Kuukausittainen rahastosäästäminen on hyvä ja suosittu säästämismuoto.

Termit *säästäminen* ja *sijoittaminen* sekoittuvat erityisesti silloin, kun puhutaan *rahas-toista*. Rahastosäästäminen eroaa rahastosijoittamisesta siinä, että se on automatisoitua

ja säästösummat ovat pienempiä kuin sijoitettaessa. Usein rahastosäästäjä mieltää olevansa säästäjä, mutta ei sijoittaja, vaikka hän olisi selvästi hakemassa osakerahastoi-
leen tuottoa. (Pesonen 2013, 11.)

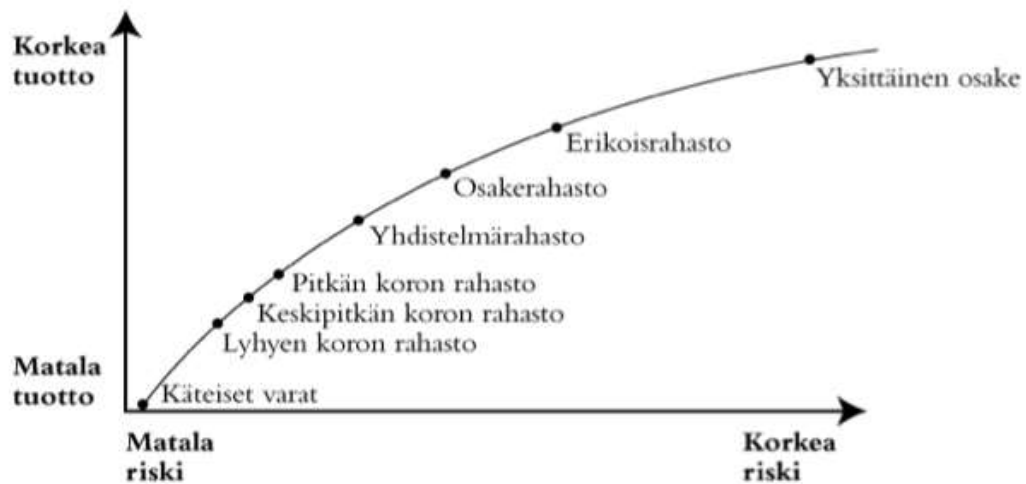
Rahasto-osuuksien arvo voi nousta tai laskea markkinoiden kehityksen mukaan. Tällöin ei ole varmaa, saako säästäjä takaisin koko säästämänsä pääoman. (Nordea 2020a.) Rahastosäästämisen hyvänä puolena on se, ettei säästöjen nostaminen ole yhtä helppoa kuin esimerkiksi käyttötilitä. Rahaston arvo voi olla myös miinuksella, mikä kannustaa pitämään säästöt rahastossa ja odottamaan arvonnousua. (Henriksson & Leinonen 2018, 175.) Jos säästäjä kuitenkin tietää tarvitsevänsä säästöt takaisin jo esimerkiksi alle vuodessa, tavallinen talletustili (käyttötili tai säästötili) on kannattavampi vaihtoehto (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 109).

3 SIJOITTAMINEN

3.1 Yleisesti sijoittamisesta

Sijoittamisella tarkoitetaan yleisesti sitä, että sijoittamiseen säästetyt varat eli säästöt siirretään erilleen muista varoista tuottamaan korkoa tai vaihtoehtoisesti myydään voitollisena. Tavallisesti *sijoittaminen* käsitteenä tarkoittaa sijoituskohteiden ostamista, hallussapitoa ja myymistä, jonka tarkoituksena on tehdä voittoa. (Pesonen 2013, 10.) Sijoittamisen tavoitteena on kasvattaa varallisuutta. Sijoittaminen on yksinkertaistettuna aktiivista säästämistä. Sen sijaan että säästöt olisivat vain säästötilillä odottamassa lähes olematonta korkotuottoa, sijoittaja pyrkii etsimään parempaa tuottoa säästöilleen. Tällöin raha tekee niin sanotusti töitä sijoittajan puolesta. Sijoittamisella on mahdollisuus hyötyä tuotoista ja vaurastua pitkäjänteisesti. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 106.) Sijoittaa ei voi ilman säästöjä, joten tämän takia pitää ensin säästää.

Sijoittamiseen liittyvät keskeisinä seikkoina riskinotto ja tavoiteltava tuotto. Täysin riskitöntä sijoitusinstrumenttia ei käytännössä ole olemassa. Peruslähtökohtana sijoittamisessa on se, että mitä enemmän sijoituskohteeseen sisältyy riskiä, sitä korkeampi on sijoitettavan kohteen tuotto-odotus. (Nasdaq 2018, 103.) Tuotto-odotuksella tarkoitetaan sitä, miten sijoitetuille varoille odotetaan saavan tuottoa tietynä aikana. Riski ja tuotto kulkevat siis yleensä käsi kädessä. (Lindström & Lindström 2011, 51.) Lisäksi mitä pidempi sijoitusaika on, sitä kannattavampaa sijoittaminen on. Pitkä sijoitusaika voi tasoittaa markkinoiden liikehdintää ajan kuluessa. (Pesonen 2013, 10, 19.) Näin ollen sijoittajan on pohdittava ennen sijoituspäätöstä oma riskinsietokykynsä. Kuviossa 2 on esitetty riskin ja tuotto-odotuksen yhtäläisyys (Puttonen & Repo 2011, 34).

Kuvio 2. Yleisimpien sijoitusmuotojen vertailua tuotto-odotuksen ja riskin suhteen (Puttonen & Repo 2011, 34).

3.2 Yleisimpiä sijoitusinstrumentteja

3.2.1 Rahastot

Sijoitusrahastojen toimintaperiaate on yksinkertainen. Sijoitusrahastoissa sijoittajien varoja kerätään yhteen ja kerätyt varat sijoitetaan useisiin eri arvopapereihin, jotka muodostavat yhtenäisen rahaston. Rahasto jakautuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka tuottavat yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. (Puttonen & Repo 2011, 30.) Rahastoyhtiöt käytännössä huolehtivat rahastoista ja tekevät sijoituspäätökset asiakkaidensa puolesta. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoittajan ei tarvitse huolehtia, mitä sijoituskohteita hän valitsee. Rahastoissa työ tehdään käytännössä sijoittajan eli asiakkaan puolesta. Sijoittajan tulee ainoastaan valita, mihin rahastoon hän haluaa varojaan sijoittaa. (Kallunki ym. 2011, 138 ja Pesonen 2013, 116.)

Rahastot jaetaan tuotonjaon perusteella kasvuosuuksiin ja tuotto-osuuksiin. Kasvuosuuksellisissa rahastoissa sijoituksen tuottamat positiiviset kassavirrat investoidaan uudestaan rahastoon. Tuotto-osuuksellinen rahasto maksaa positiivista kassavirtaa ulos rahastosta silloin, kun siihen on mahdollisuus. Kasvuosuuksellisen ja tuotto-osuuksellisen rahaston suurin ero on verotuksellinen: kasvuosuudessa verotusta pitkitetään tulevaisuuteen ja tuotto-osuuksellisissa rahastossa positiivisista tulovirroista maksetaan vero välittömästi. (Puttonen & Repo 2011, 32.) Rahastojen yksi merkittävin etu on se,

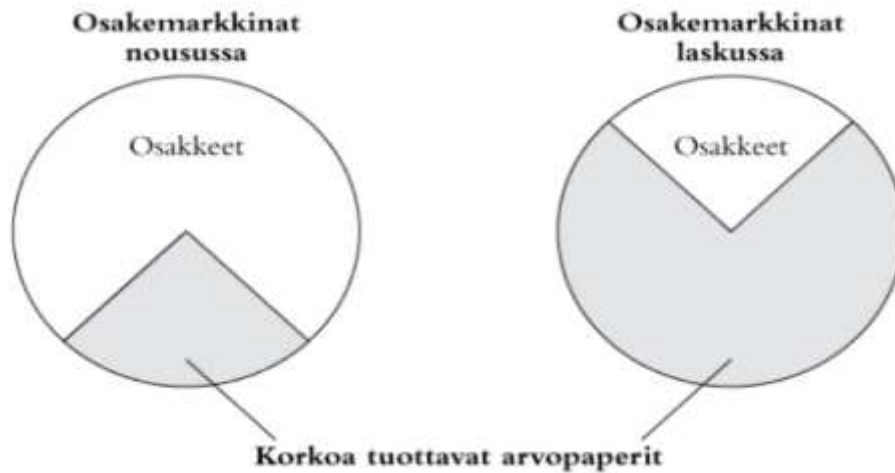
että niiden kautta on mahdollista hajauttaa sijoitus eri puolille maailmaa. Näin ollen rahastoihin sijoittamalla voi helposti pienentää sijoituksien riskiä. Sijoittaja maksaa veroa myydessään rahasto-osuuksia myynnin voitollisesta osuudesta. Veroprosentti on riippuen voiton määrästä joko 30 tai 34 prosenttia. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 120.)

Osakerahasto sisältää nimensä mukaisesti osakkeita, jotka voidaan jaotella esimerkiksi sijoituskohteen maantieteellisen sijainnin, yhtiöiden toimialan (sektorin) tai yhtiöiden koon perusteella. Sijoitusalue voi olla globaali, kuten esimerkiksi Eurooppa, koko maailma tai niin sanotut kehittyvät markkinat, kuten Venäjä ja Aasia. Osakerahastossa ei ole yksittäiseen yhtiöön liittyvää riskiä, jolloin rahasto on turvallisempi ja hajautetumpi vaihtoehto sijoittamiseen kuin suora osakeosto. Rahastonhoitaja hoitaa sen sisältöä ja muutoksia osakkeiden omistuksissa. Rahastojen suuren hajautuksen vuoksi riski sijoitetun pääoman rajuun muutokseen on verrattaessa pienempi kuin yksittäisen osakeomistamisen heilahtelut ja muutokset. Osakerahastot sopivat sijoittajille, jotka hakevat suurta tuottoa ja ovat valmiita ottamaan riskiä osakekurssien rajuillekin heilahtelulle. (Pesonen 2011, 134–135.)

Yhdistelmärahastossa varat sijoitetaan sekä osakkeisiin että korkoa tuottaviin kohteisiin, jolloin sijoitusten painopistettä pystytään muokkaamaan eri markkinatilanteiden mukaisesti (Pesonen 2013, 146). Rahaston päällimmäisenä ideana on hoitaa allokaatiopäätöksenteko (eli korko- ja osakepainotuksen muutoksia koskeva päätöksenteko) asiakkaan puolesta. Tällä tarkoitetaan sitä, että korko- ja osakemarkkinoiden osuudet rahaston sisällä vaihtelevat eri markkinatilanteiden sekä salkunhoitajan näkemyksien takia. Kun osakkeet nousevat, niiden sijoituspaino kasvaa rahaston sisällä. Kun salkunhoitajan näkemyksen mukaisesti markkinat laskevat ja odotetaan osakemarkkinoiden laskua, vakaampien korkotuotteiden määrä suhteessa osakkeisiin nousee. (Pesonen 2013, 146–147.) Eri yhdistelmärahastot voivat sijoittaa varoja eri suhteissa osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin, mikä vaikuttaa riskin määrään ja tuottoon (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 122).

Yhdistelmärahastot sopivat käytännössä sijoittajille, jotka eivät halua sijoittaa riskipitoisiin sijoituksiin, vaan haluavat vakaamman rahaston. Yhdistelmärahastot pitävät arvonsa paremmin markkinoiden heiluessa kuin esimerkiksi osakerahastot. Kirjallisuudessa on myös viitattu yhdistelmärahaston osalta *täysihoidon* käsitteeseen, koska yhdistelmärahastossa korko- ja osakepainotuksen muutokset toteutetaan sijoittajan puolesta verote-

hokkaasti ja tällöin mahdolliset myyntivoittoverot eivät tule sijoittajan maksettavaksi. (Pesonen 2013, 148.) Kuviossa 3 on esitetty yhdistelmärahaston sisällön muutosta eri markkinatilanteiden mukaan (Puttonen & Repo 2011, 35).

Kuvio 3. Yhdistelmärahaston rakenteen muuttuminen salkunhoitajan onnistuessa optimaalisesti (Puttonen & Repo 2011, 35).

Indeksirahastot sijoittavat varansa rahastoyhtiön valitseman indeksin mukaisesti. Indeksirahasto ja sen rahastonhoitaja eivät siis itse valitse sijoitettavia kohteita, vaan rahasto ostaa ja muokkaa sijoituskohteita samassa suhteessa kuin niiden paino on itse indeksissä. Indeksirahastossa salkunhoitaja ei pyri omilla painotuksillaan tehdä lisätuottoa. Indeksirahastossa pyritään nimenomaisesti seuraamaan viiteindeksin kehitystä mahdollisimman tarkasti. (Puttonen & Repo 2011, 69.)

Indeksirahastoa kutsutaan *passiiviseksi* siksi, ettei sillä ole varsinaista rahastonhoitajaa. Rahastonhoitajan sijaan rahastoon ostetaan automaattisesti niitä kohteita, joita sen vertailuindeksi sisältää. Näin ollen indeksirahastoissa on usein pienemmät kustannukset verrattaen normaaliin osakerahastoon. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 121.)

Indeksirahastoihin liittyvät myös omat haasteensa. Indeksirahastoissa isot yritykset ovat usein vahvasti ylipainotettuja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että indeksin liikkeet perustuvat suurimmilta osin isojen yritysten arvovaihteluun, mutta sijoitukset potentiaaliin pieniin sekä keskisuuriin yrityksiin puuttuvat. Ylipainotusta on mahdollista pehmentää hankkimalla laajasti indeksejä, joihin mahtuu lisäksi keskisuuria ja pienempiä yrityksiä. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 123.)

Korkorahastot on mahdollista jakaa sijoituskohteittensa juoksuajan mukaisesti lyhyen koron ja pitkän koron rahastoihin. Lisäksi korkorahastojen keskeisiä luokitteluperusteita ovat valtiolainat ja yritysriskiä ottavat rahastot sekä sijoituskohteiden alueellinen jako. Korkorahastot huolehtivat sijoitustensa hajauttamisesta maantieteellisesti sekä eri liikkeellelaskijoiden lainoihin. Lisäksi korkorahastot on hajautettu ajallisesti. Näin ollen korkorahastoissa sijoittajalla ei ole huolta korkopapereiden erääntymisestä. (Pesonen 2013, 133.)

Lyhyen koron rahasto sisältää yleensä alle vuoden mittaisia sijoituksia. Sijoitukset voivat olla myös pidempiä, mutta silloin sijoitukset ovat vaihtuvakorkoisia. Tällä tarkoitetaan käytännössä sitä, että markkinakorkojen muutokset eivät juurikaan vaikuta näiden korkosijoitusten arvoon. Lyhyen koron rahasto on usein varojen niin sanottu parkkipaikka, samoin kuin talletus on salkun riskiä tasapainottava elementti. (Parviainen & Järvinen 2015, 65; Puttonen & Repo 2011, 65.) Pitkän koron rahastot ovat vaihtoehto suorille valtionlaina- ja yritysainasijoituksille. Ne ovat lähtökohtaisesti vaivattomampi tapa sijoittaa yritysainamarkkinoille kuin suorat sijoitukset. (Puttonen & Repo 2011, 66.) Usein korkorahaston sisältöön kuuluu valtioiden, kuntien ja yritysten liikkeelle laskemia erimittaisia velkakirjoja. Korkorahastojen arvonkehitys perustuu korkojen liikkeisiin. Korkojen lasku nostaa velkakirjan arvoa ja korkojen nousu laskee sitä. Jäljellä oleva laina-aika vaikuttaa korkoherkkyyteen, eli siihen, kuinka paljon korkotason muutos vaikuttaa velkirjan, eli sijoituksen arvoon. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 126.)

Lyhyen koron rahastoissa korkoriski on pieni, koska näissä sijoitetaan joukkolainoihin, joiden laina-aikojen erot ovat yleensä vain muutamia kuukausia. Keskipitkän ja pitkän koron lainoissa laina-ajat ovat vuosia, jolloin niihin liittyy suurempi korkoriski. Lainajan pituuteen liittyvän korkoriskin lisäksi korkorahastoihin voi liittyä riskiä liikkeeseenlaskijoiden suhteen, eli käytännössä sijoittamalla valtion obligaatioiden lisäksi esimerkiksi yritysainoihin. Piensijoittajalla korkorahasto on mahdollisuus tehdä niin sanottu likvidi, eli nopeasti rahaksi muutettava korkosijoitus. (Kallunki ym. 2011, 133.) Korkorahastot sopivat varovaisen sijoittajan salkkuun. Usein korkosijoitukset toimivat käteväenä sijoituspaikkana heikkojen suhdanteiden aikaan ja tapana vähentää sijoituksien riskiä. (Parviainen & Järvinen 2015, 65.)

Pörssinoteeratut rahastot eli ETF-rahastot ovat (Exchange Traded Fund) rahastoja, jotka ovat listattuina pörssiin. Ero normaalilla rahastolla ja ETF-rahastolla on nimenomaisesti se, että kyseisen rahaston osuuksia voi ostaa ja myydä pörssistä. Jotta ETF-rahastoja voidaan ostaa, tarvitsee ostaja sekä pankkipalveluita että arvo-osuustilin, jossa rahasto-

osuudet säilytetään. ETF osuuden arvo vaihtelee päivän pörssin liikkeiden mukaan, kun taas "normaalien" rahastojen arvo lasketaan vain kerran päivässä pörssipäivän päätteeksi. (Pesonen 2013, 152.) ETF-rahasto on sijoituskohde, jolla haetaan yleensä kustannustehokkuuden ja hajautuksen yhdistelmää (Parviainen & Järvinen 2015, 68). ETF-osuuksien ostoista ja myynneistä maksetaan välityspalkkio, kun taas perinteisimmissä rahastoissa on merkintä- ja lunastuspalkkio. Nykyään kahdenlaisia ETF-rahastoja. Ensimmäkin on olemassa ETF:iä, joissa rahasto omistaa arvonmuodostuksen perusteena olevat sijoituskohteet. Toisekseen on olemassa synteettisiä ETF:iä, joissa arvonmuodostus tapahtuu vaihtelevien johdannaisopimusten kautta. (Parviainen & Järvinen 2015, 69.)

3.2.2 Osakkeet

Osake on yksinkertaistettuna osuus yhtiöstä (Pesonen 2013, 88). Tarkemmin osakkeella viitataan jälkimarkkinakelpoiseen rahoitusinstrumenttiin, joka kuvaa yhtiön omistusosuutta ja useimmiten äänioikeutta yhtiössä päätettäviin asioihin. Lähtökohtaisesti kaupaa käydään pörssilistattujen yhtiöiden osakkeilla. Osakkeet ovat peräisin osakean-neista, joissa sijoittajat ostavat osakkuuden yhtiöstä ja vastineeksi antavat yhtiölle pääomaehtoista rahoitusta yhtiön käyttöön. Osakekaupan toteutus tapahtuu pörssissä, kun löytyy samaa mieltä hinnasta oleva myyjä sekä ostaja. Näin ollen käytännössä kaikilla sijoittajilla on mahdollisuus ostaa osakkeita sen hetken markkinahinnan mukaisena. (Hyttinen 2017, 129.) Tavallisimmin ja kätevimmin osakkeita vaihdetaan, eli ostetaan ja myydään markkinapaikalla, jota kutsutaan *pörssiksi*. Käytännössä osakekaupat toteutuvat Internetissä. Osakesijoittamisen aloittaminen vaatii myös jonkin verran muita säästöjä: Jos rahastoihin voi sijoittaa kympejä, kannattaa osakkeisiin sijoittaa jo kaupan-käyntikulujen tähden vähintään satasia, mielellään tuhansia. (Henriksson & Leinonen 2018, 178.)

Osakkeet sopivat sijoituksina korkeaa tuottoa hakevalle sijoittajalle, joka myös pystyy sietämään markkinoiden kovaakin heilahtelua, eli käytännössä riskiä. Osakkeisiin ei kannata sijoittaa säästöjä, jotka voidaan tarvita elämiseen. Sijoitettujen säästöjen arvo voi olla pahimmassa tapauksessa rajusti negatiivinen alkusijoitukseen nähden. Pitkällä aikavälillä osakemarkkinoiden trendi on kasvava. Esimerkiksi Helsingin pörssin tuotto vuosina 1966–2016 on ollut keskimäärin 8.6 prosenttia. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 108.)

Osakkeiden kautta on myös mahdollisuus saada osinkoa. Osingolla tarkoitetaan osuutta osakeyhtiön tuloksesta. Osingon jakamisella tarkoitetaan yhtiön tuottaman voiton maksamista yhtiön osakkeiden omistajille. (Vero.fi 2020.) Jos yritys maksaa vuodesta toiseen osinkoja omistajilleen, osakkeita ei tarvitse myydä saadakseen euroja tililleen (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 115).

Verotuksellisesti julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadusta osinkotulosta 85 prosenttia on osingonsaajan veronalaista pääomatuloa, josta osingonsaaja maksaa pääomatuloveron. Näin ollen verovapaa osuus osinkotulosta on 15 prosenttia. Pääomatulosta maksetaan veroa 30 prosenttia 30 000 euroon saakka. Sijoittaja maksaa pääomatuloveroa 34 prosenttia, mikäli pääomatulo ylittää 30 000 euroa. (Karttunen ym. 2017, 634.)

3.2.3 Vakuutussijoitukset

Vakuutussijoittamisen kaksi keskeisintä tuotetta ovat sijoitus- ja eläkevakuutukset. Sijoitus- ja eläkevakuutuksia on olemassa kahdenlaisia: Laskuperustekorkoiset ja sijoitussidonnaisia vakuutuksia. Laskuperusteisessa mallissa sijoittaja saa säästöilleen hyvitetyn vuosikoron. Sijoitussidonnaisessa vakuutuksessa säästöjen tuotto riippuu valituista sijoituskohteista ja niiden onnistumisesta. Sijoituskohteella on mahdollista vaikuttaa sijoitusten tuotto-odotukseen sekä riskisyyteen. Sijoitusten arvo voi kehittyä nousevasti tai laskevasti riippuen markkinatilanteesta ja sijoittaja on itse vastuussa pääoman heilahteiluista. (Pesonen 2013, 180–181.) Keskeinen ero laskuperustekorkoisen ja sijoitussidonnaisen mallin välillä on, että laskuperusteisessa mallissa sijoittaja ei voi itse vaikuttaa tuottoon (Kontkanen 2015, 138).

Sijoitusvakuutukset voivat pitää sisällään erilaisia instrumentteja, kuten rahastoja tai joukkovelkakirjalainoja. Usein eri sijoitusvakuutusten sisällä voi vaihtaa sijoituskohteita milloin tahansa. Tämän avulla sijoittaja voi laskea tai nostaa sijoitusten riskitasoa markkinatilanteiden mukaan. (OP Ryhmä 2020c.) Sijoitusvakuutus on mielenkiintoinen sijoitusinstrumentti ja sillä voidaan ”kikkailla” erilaisten markkinatapahtumien sekä hetkellisten muutosten takia paremmin kuin yksittäisten rahastosäästämisten kanssa.

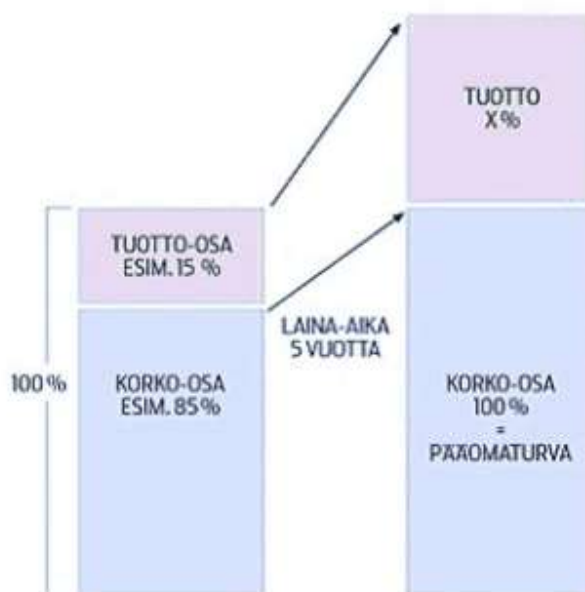
Sijoitusvakuutusten sisällä tehdyt muutokset ovat verovapaita. Sijoituskohteiden vaihdosta kertynyttä tuottoa ei veroteta vaihdon yhteydessä vaan asiakas maksaa veroa ainoastaan kun varoja nostetaan vakuutuksen sisältä. (Kontkanen 2015, 138.)

Eläkevakuutuksia käytetään käytännössä täydentämään henkilön eläketurvaa. Eläkevakuutuksissa sijoittaja maksaa vakuutusmaksuja, joiden perusteella vakuutusyhtiö sitoutuu maksamaan eläkettä tietyssä eläkeiässä. Maksettava takaisinmaksu, eli säästetty eläke voi kestää joko määrääjän tai loppuelämän. Eläkkeen suuruus määräytyy vakuutusmaksujen ja tuottojen perusteella. (Kontkanen 2015, 138.)

Sijoitus- ja eläkevakuutukset sisältävät usein henkivakuutuksen vakuutuksen omistajalle, jolloin vakuutus päättyy mikäli vakuutuksen omistaja menehtyy. Henkiturvan suuruus on yleensä 100 % säästöistä. (OP Ryhmä 2020c & Kontkanen 2015, 138.)

3.2.4 Pääomaturvattu strukturoitu sijoittaminen

Strukturoiduilla sijoitustuotteilla tarkoitetaan joukkolainojen tyylisiä sijoituksia. Strukturoiduissa sijoitustuotteissa perinteinen korkosijoituksen korvike on muodostettu osakeindeksilainaksi tai luottoriskijohdannaiseksi. (Suomen Osakesäästäjät 2017.) Tämän tutkimuksen kannalta olennaisia ovat nimenomaisesti pääomaturvatut strukturoidut tuotteet. Kuviossa 4 on esitetty pääomaturvatun strukturoidun tuotteen rakenne (Suomen Osakesäästäjät 2017).

Kuvio 4. Pääomaturvatun sijoitustuotteen ydinajatus (Suomen Osakesäästäjät 2017).

Strukturoitujen sijoitustuotteiden markkinat ovat viime vuonna eläneet: Sijoitustuotteiden tarjonta on monipuolistunut, sijoittajien tietämys on kasvanut ja tuotteiden rakentaminen on muodostunut haastavammaksi kuin aikaisemmin. Strukturoitujen tuotteiden markkinat ovat nopeasti kehittyneet, koska niiden sijoitustuotteet reagoivat muutoksiin lähtökohtaisesti ensimmäisinä. Kirjallisuudessa on jopa todettu, että uusien sijoitusmarkkinoiden noustessa, strukturoidut tuotteet ovat ensimmäisinä saatavilla. (Järvinen & Parviainen 2014, 25.)

Joukkovelkakirjalainat ovat yleisesti pankkien, yritysten, valtioiden ja kuntien liikkeeseen laskemia lainoja (Suomen Osakesäästäjät 2017). Tavallisissa strukturoiduissa joukkolainoissa sijoittaja käytännössä luopuu kiinteästä korosta, mutta saa vastineeksi korkeamman tuotto-odotuksen. Tyypillisimpiä pääomaturvattuja joukkolainoja ovat osakeindeksilainat ja -obligaatiot, joissa sijoittaja saa tuottona tietyn prosentin osakeindeksin noususta. Osakeindeksin laskiessa sijoittaja ei kuitenkaan kärsi tappiota pääomaturvan ansioista. (Parviainen & Järvinen 2015, 64.) Tämä tarkoittaa sitä, että käy sijoitusmarkkinoilla mitä tahansa, saa sijoittaja tietyn osuuden sijoittamastaan pääomasta varmasti takaisin lainan erääntyessä. Sijoituksen kohde-etuuksia ja teemoja voivat olla esimerkiksi osakkeet, hyödykkeet tai valuutat (Suomen Osakesäästäjät 2017).

Perinteinen indeksilaina on tyypillisin vähittäismarkkinoille kohdistettu strukturoitu sijoitustuote. Perinteinen indeksilaina muodostuu käytännössä kahdesta osasta: pääomaturvan mahdollistamasta turvatusta instrumentista ja tuottopotentiaalinen tarjoavasta johdannaisinstrumentista. (Järvinen & Parviainen 2014, 205–206.) Indeksilainojen etuna on se, että sijoittajalla on mahdollista hyötyä sekä nousevista markkinoista että pääomaturvasta. Yksinkertaistettuna ne ratkaisevat sijoitushorisonttiin liittyvät kysymykset: indeksilainoilla on eräpäivä. Tällöin eräpäivänä sijoitettu pääoma ja mahdollinen voitto-osuus maksetaan sijoittajan tilille. Indeksilainat mahdollistavat piensijoittajalle pääsyn laajemmille markkinoille, kuten luottoriski- ja hyödykemarkkinoille, joille lähtökohtaisesti ei kannattaisi niin sanotusti omin päin lähteä. Indeksilainan haasteena on kuitenkin se, että niiden ehtojen ymmärtäminen voi olla sijoittajalle ylitsepääsemätön urakka. (Pesonen 2013, 159.)

4 SIOITTAJAPROFIILI

4.1 Tunnista itsesi sijoittajana

Sijoittaminen on monivaiheinen prosessi. Sijoittaminen aloitetaan tunnistamalla oma sijoittajaprofiili ja päättyy sijoitusten onnistumisten arviointiin. (Kallunki ym. 2011, 13.) Jokaisella on oma tyylinsä sijoittaa ja hakea omille säästöilleen tuottoja. Tärkein tehtävä ennen sijoittamista onkin kartoittaa oma tilanne. Tarkan selvityksen perusteella on mahdollista arvioida, mitkä sijoitustuotteet itselle sopivat. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 126.)

Sijoittajaprofiilia määritettäessä on tunnistettava neljä merkittävää tekijää: informaation saaminen, sijoitusaika, sijoitussumma sekä tavoitteet. Lisäksi sijoittajaprofiiliin kuuluvat olennaisina seikkoina henkilön riskinsietokyky ja tuottohakuisuus. Sijoittajan on tärkeä tunnistaa oma taloudellinen tilanne, sijoituskokemukset sekä tietotaso sijoittamiseen liittyvästä systematiikasta ja omat sijoitustavoitteet. (Nasdaq 2018, 30, 31 & Kallunki ym. 2011, 41.) Sijoitustavoitteiden kartoittamisen lisäksi tärkeimpänä vaiheena voidaan pitää oman riskinsietokyvyn tunnistamista (Kallunki ym. 2011, 24).

Informaatiolla viitataan markkinoiden seuraamiseen, jolla on suuri merkitys sijoituspäätöstä tehtäessä (Nasdaq 2018, 30). Sijoittajien mahdollisuudet hankkia sijoituspäätöksistä tarpeellista informaatiota ovat parantuneet olennaisesti viimeisten vuosien aikana (Kallunki ym. 2011, 19). Tärkeä sääntö sijoittamisessa on, että henkilön tulisi sijoittaa vain sellaisiin sijoitusinstrumentteihin, joiden toimintaa hän ymmärtää (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 107). Rahoitusmarkkinoiden merkittävänä kauppatavarana toimii informaatio, josta johtuen sijoittajat toimivat valtavan informaatiomäärän keskellä. Sijoittajan tärkeimmäksi taidoksi onkin luonnehdittu relevantin informaation erottaminen vähemmän tärkeästä informaatiosta. (Puttonen & Repo 2011, 16.) Markkinoiden seuraamisen tarve riippuu käytännössä valitusta sijoitustuotteesta sekä sijoitusstrategiasta (Nasdaq 2018, 30).

Sijoitusajalla viitataan siihen, kuinka pitkäaikaista sijoitusta sijoittaja on tekemässä. Sijoitusaika määrittää käytännössä tuotto-odotuksen: sijoitusajalla on merkitystä, koska monien sijoitustuotteiden tuotto-odotukset riippuvat merkittävästi sijoituksen kestosta. (Nasdaq 2018, 31.)

Sijoitussumma, eli taloudellinen panostus sijoittamiseen liittyy olennaisena seikkana sijoituspäätökseen. Sijoitussumma voi vaikuttaa käytännössä valittavana olevien sijoituskohteiden määrään, koska joihinkin sijoituskohteisiin on määritelty minimisijoitus. Lisäksi sijoitussummaa tulisi harkita muun muassa hajauttamisen arvioinnissa. Esimerkiksi sijoituksista aiheutuvien kustannusten johdosta pientä summaa ei välttämättä kannata jakaa eri sijoituskohteiden kesken. (Nasdaq 2018, 31).

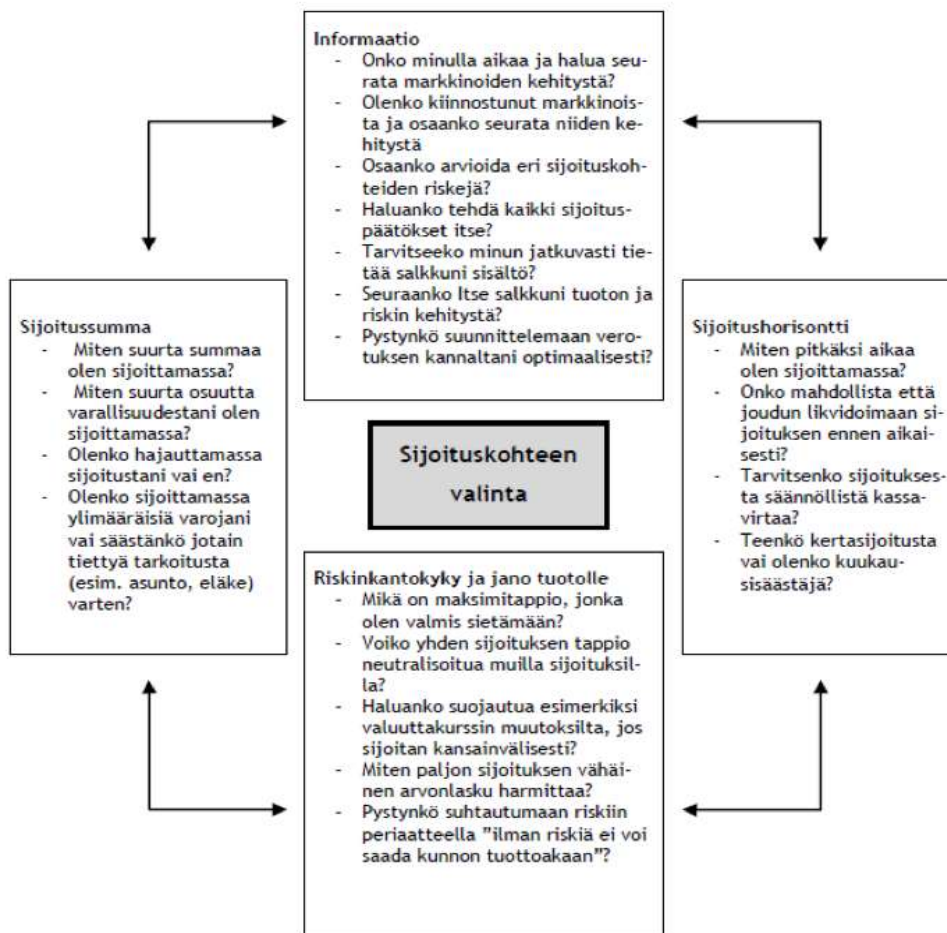
Riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sijoittajan kykyä suhtautua tappioiden syntymiseen sijoitettaessa varojaan (Kallunki ym. 2011, 20). Sijoittaminen onkin yleensä riskien hallintaa: jokainen sijoittaja ottaa harkitun, itselleen sopivan ja mahdollisimman tuottavan riskin (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 126). Jokaisen on mietittävä oma sijoittajaprofiili, jossa hahmotetaan millaisen riskin sijoittaja on valmis ottamaan sijoitukselleen, kun otetaan huomioon varallisuus ja elämäntilanteet. Sijoittamisesta haaveilevan tulisi tunnustaa seuraava seikka: riskiä sisältäviin sijoituskohteisiin ei tulisi koskaan sijoittaa niin suurta osaa omasta varallisuudesta, että sijoituskohteiden voimakkaat arvonlaskut vaarantaisivat päivittäisen varojen käytön. Kenenkään ei pitäisi ottaa suurten tuotto-odotuksien vuoksi sijoituksissaan enempää riskiä kuin oma sijoittajaprofiili ja riskinsietokyky antaa myöten. (Kallunki ym. 2011, 23, 32.) Sijoittajan on myös hyvä huomioida sekä ennakoida millaista riskiä hän tulee sietämään sijoitettujen varojen mahdolliselle arvon heilunnalle sekä riskille menettää sijoitettua pääomaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että käytännössä mitä enemmän sijoittaja kykenee ottamaan riskiä, sitä enemmän hän voi odottaa tuottoa sijoittamilleen varoille (Erola 2017, 138).

Sijoitusten riskisyys tarkoittaa siis kahta asiaa, mitkä ovat käytännössä toistensa vastakohtat: maksimaalisen tuoton tai ison tappion mahdollisuus. Suurta tuottoa tavoittelevalta sijoittajalta vaaditaan hyvää riskinsietokykyä. Vastaavasti vähäiseen tuotto-odotukseen tyytyvän sijoittajan päätöksen taustalla on useimmiten heikompi riskinsietokyky. Näin ollen sijoittaessa riski ja tuotto kulkevat käsi kädessä. (Kallunki ym. 2011, 15, 24.)

Sijoittajaprofiililtaan, ja erityisesti riskinsietokyvyltään henkilöt voidaan jakaa edellä kuviossa 5 esitetyllä tavalla kärjistetyksi neljään ryhmään: varovainen, maltillinen, tuottoisa ja rohkea. Lisäksi kuviossa 6 on esitettyinä sijoittajaprofiiliin vaikuttavat tekijät.

Henkilö	Riskinsietokyky
Ville Varovainen	Hyvin matala riskinsietokyky. Ei halua sijoituksissaan ottaa riskiä. Hankittu pääoma ei saa pienentyä sijoitusten arvonalenemisen vuoksi. Tyytyy pienen tuottoon.
Maija Malttilinen	Matala riskinsietokyky. Valmis tavoittelemaan parempaa tuottoa pienellä riskillä. Riski alkuperäisen pääoman pieneneemisestä parempaa tuottoa tavoiteltaessa ei ole mahdoton ajatus.
Timo Tuotto	Kohtuullinen riskinsietokyky. Valmis ottamaan riskin alkuperäisen pääoman osittaisesta pieneneemisestä parempaa tuottoa tavoiteltaessa.
Raija Rohkea	Korkea riskinsietokyky. Tavoittelee hyvää tuottoa suurella riskillä. Alkuperäisen pääoman merkittävä pieneminen ei ole ongelma.

Kuvio 5. Erityyppisten sijoittajien riskinsietokyky (Kallunki ym. 2011, 33).

Kuvio 6. Sijoittajaprofiilin neljä olennaisinta kysymystä (Puttonen & Repo 2011, 18).

4.2 Sijoittamisen toteuttaminen ja vaurastumisen suunnitelmallisuus

Vaurastumisen suunnitelmallisuudella tarkoitetaan sijoittajan sijoitusstrategiaa, eli sijoittajan omaa tavoitteellista sijoitusaikataulua kohti päämäärää. Kun henkilön sijoittajaprofiili on määritelty ja otettu huomioon erityisesti henkilön riskinsietokyky ja tuottohakuisuus, seuraava vaihe on tunnistaa sijoituspäätökseen merkittävästi vaikuttava asia: sijoituksille asetettu sijoitushorisontti, eli aika jonka sijoitettu varallisuus voi olla sidottuna sijoituskohteeseen ja tuotto-odotukseen. (Kallunki ym. 41.) Kun sijoittamisen aikataulu on lukittu, sijoittajan on helpompi kohdentaa varojaan hänen aikatauluunsa ja tuotto-odotuksia vastaaviin sijoitusinstrumentteihin. Kuviossa 7 on esitetty eri sijoittajaprofiilit sijoittajan mukaan.

	Sijoitushorisontti	Salkun rakenne
<i>Ville Varovainen</i>	päiviä	Sijoitettu varallisuus on kokonaan riskittömillä talletustileillä, lyhyen koron rahastoissa ja pääomansuojatuissa rahastoissa. Osa varoista on myös pitkäaikaisissa joukkolainoissa.
<i>Maija Maltillinen</i>	kuukausia	Pääosa varallisuudesta on riskittömillä talletustileillä tai vastaavissa, mutta pieni osa on myös riskiä sisältävissä osakesijoituksissa.
<i>Timo Tuotto</i>	vuosia	Salkussa on sekä riskittömiä että riskiä sisältäviä sijoituskohteita.
<i>Raija Rohkea</i>	useita vuosia	Pääosa varallisuudesta on osakesijoituksissa.

Kuvio 7. Erilaisten sijoittajien sijoitushorisontit ja sopiva salkun rakenne (Kallunki ym. 2011, 45).

Sijoitusstrategialla viitataan myös sijoittajan tavoitteisiin. Sijoitukselle kannattaa asettaa jokin tietty tavoite, koska muuten sijoitussuunnitelma ei välttämättä toteudu. Myös osatavoitteita kannattaa olla. Säästöjä voi esimerkiksi kerätä lyhyen ajan tavoitteisiin ja toisen osan sijoittaa. Ilman selkeää päämäärää on vaikea ylläpitää motivaatiota. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 19.)

Kirjallisuudessa on väitetty, että menestyminen omien sijoitustavoitteiden toteutumiseen vaatii 20 prosenttia tietotaitoa ja 80 prosenttia psykologista ymmärrystä. Huonot hetket

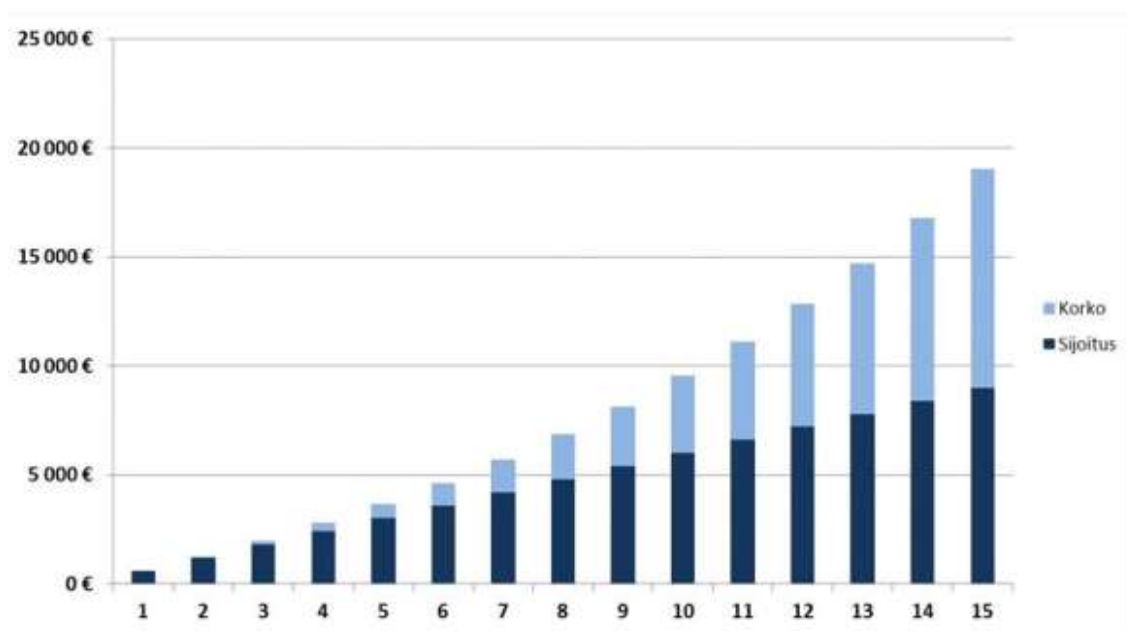
vaativat psykologista kärsivällisyyttä sietää epävarmuutta ja odottaa uutta sijoitusten nousua. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 109.) Jotta sijoittamisessa on mahdollista onnistua, tavoitteet tulisi jo suunnitteluvaiheessa pilkkoa konkreettisiin ja helpommin saavutettaviin osatavoitteisiin. Alkuun voi esimerkiksi päättää säästää ja sijoittaa ensin pari prosenttia tuloista puolen vuoden ajan ja sen jälkeen nostaa tavoitteita yhä korkeammalle. (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 19.) Sijoittajan tulisi huomioida jo sijoitussuunnitelmaansa laatiessa, että sijoitusten ennenaikaisella realisoinnilla voi olla konkreettisia ja merkittäviä vaikutuksia tuotto-odotusten toteutumiseen. Mikäli sijoittaja joutuu realisoimaan ennen alkuperäistä ja suunniteltua sijoitusaikaa, tuotto-odotus voi jäädä alkuperäistä odotusta pienemmäksi (Nasdaq 2018, 31.) Tärkeää on pohtia esimerkiksi sitä, voisiko missään olosuhteissa olla mahdollista, että sijoitus joudutaan likvidoimaan eli muuttamaan rahaksi ennenaikaisesti (Kallunki ym. 2011, 21).

Sijoitussalkun suunnitteluvaiheessa on merkittävää huomioida, miten sijoitetut varat on allokoitu, eli hajautettu. *Hajauttamisella* tarkoitetaan, että sijoitussalkun muodostaminen tapahtuu hajauttamalla sijoitettava varallisuus useisiin sijoituskohteisiin, kuten esimerkiksi osakkeisiin, joukkolainoihin ja kiinteistöihin. Tutkimusten mukaan sijoitussalkun menestymisen ratkaisee jopa 90 prosenttisesti se, miten sijoitetut varat on allokoitu, eli hajautettu. (Pesonen 2013, 43–44.) Päätös allokatiosta sisältää tiedon, miten sijoitettavat varat jakautuvat korkean riskitason omaavien osakkeiden, matalan riskitason sisältävien korkoinstrumenttien sekä mahdollisen muun varallisuuden välillä (Oksaharju 2013, 72). Koska sijoittamiseen liittyy aina yritys- ja markkinariskiä, hajauttamisen vaikutus perustuu siihen, että salkussa olevat tuotteet, kuten salkussa olevat instrumentit, nousevat ja laskevat eri tavalla (Nasdaq 2017, 12–13).

Yritysriskillä tarkoitetaan, että yrityksen osakekurssi kehittyy tiettyinä ajanjaksona heikommin kuin osakemarkkinat kokonaisuudessaan. *Markkinariskillä* viitataan siihen, että on sijoittamiseen liittyy yleisiin markkinoihin liittyvä osakkeiden kurssien lasku kaikilla toimialoilla. (Nasdaq 2017, 12–13.) Sijoittamista suunniteltaessa hajauttamisella pyritään estämään käytännössä se, etteivät sijoitukset ole vain esimerkiksi yhden yhden yhtiön tuloksesta riippuvaisia, vaan sijoitus pitää paljon muutakin sisällään. Rahastot ovat hyvä esimerkki hajauttamisesta, koska ne pitävät usein sisällään monia eri osakkeita ja joskus jopa korkotuotteita osakkeiden lisäksi. Onnistuneella hajauttamisella on mahdollista varmistaa, että jos muutamien sijoitusten arvo laskee merkittävästi, sijoittaja voi paikata sitä toisten sijoitusten menestyksellä (Lehtipuu & Majasalmi 2018, 109). Sijoitussuunnitelmaa tehtäessä on kuitenkin huomioitava, että hajauttamisella voi myös olla ongelmia.

Ongelmaksi hajauttamisessa muodostuu helposti se, että sijoittaja ostaa ymmärtämättömyydestään johtuen niin sanotusti vähän kaikkea (Hyttinen 2017, 22).

Hajauttamisen lisäksi sijoitussuunnitelmaan vaikuttavana tekijänä erityisesti nuorten aikuisten kohdalla on korkoa korolle -efekti, jonka ajatus lähtee liikkeelle siitä, että rahaa sijoitetaan ja sijoitukset kerryttävät korkoa. *Korkoa korolle* -efekti tarkoittaa sitä, että korkoa ei kerry ainoastaan sijoitetusta pääomasta, vaan myös jo aikaisemmin kertyneestä korosta. Lopulta päädytään siis tilanteeseen, jolloin sijoitettujen varojen korko on joka vuosi suurempi. Mitä suuremmasta sijoituksesta on kyse ja mitä pidempään sitä sijoitetaan, sitä enemmän korkoa korolle -efekti ehtii kasvattamaan pääomaa. Pääoma voi jopa viisinkertaistua kyseisen efektin seurauksena, vaikka sijoitukselle ei olisi tehty kyseisenä ajanjaksona mitään aktiivisia toimenpiteitä. (Pörssisäätiö 2017.) Kyseinen efekti on kuitenkin useammille sijoittajille mysteeri, koska efekti vaatii kärsivällisyyttä ja pitkän aikavälin sijoittamista, jotta sijoitukselle voitaisiin odottaa merkittäviä tuloksia. Näin ollen erityisesti nuorten aikuisten sijoittamista tarkasteltaessa, korkoa korolle -efektille tulisi antaa merkittävästi painoarvoa. Mitä nuorempana henkilö aloittaa pitkäjänteisen sijoittamisen jopa pienillä kertasijoituksilla, sitä todennäköisemmin hän hyötyy korkoa korolle -efektistä (Taavila 2015, 132). Kuviossa 8 on esitetty havainnollistava esimerkki korkoa korolle -ilmiöstä (Pörssisäätiö 2017).

Kuvio 8. Esimerkki korkoa korolle -ilmiöstä, jossa sijoitetaan 50 euroa kuukausittain, jonka vuosituotto 10 prosenttia (Pörssisäätiö 2017).

Kuten edellisessä kappaleessa todettiin, nuorten aikuisten olisi hyvä suosia pitkän aikavälin sijoittamista ja antaa sijoituksille aikaa. Näin ollen erityisesti pitkän aikavälin sijoitussuunnitelmassa olennaista on ennakoida myös sijoittaessa ilmeneviä suunnittelemattomia seikkoja ja niihin reagoitua. Suunnittelemattomista seikoista huolimatta olisi kuitenkin tärkeää pysyä alkuperäisessä sijoitusstrategiassa. Suunnittelemattomia seikkoja voivat olla esimerkiksi elämäntilanteen tai yleisesti markkinoiden muutokset. Yhteiskunnallinen tilanne voi vaikuttaa olennaisesti markkinoiden kehitykseen ja vakauteen. Menestyksekkääseen sijoittamiseen tarvitaan oman sijoitussuunnitelman määrätietoista noudattamista vuodesta toiseen.

Yksi sijoittamiseen liittyvistä yleisistä virheistä on laumakäyttäytyminen. Oman sijoitussuunnitelman hylkääminen valtavirran mukana ja varojen ennen aikainen nostaminen on huomattavasti helpompaa kuin pysyä sinnikkäästi omassa sijoitussuunnitelmassa. (Hyttinen 2017, 92.) Sijoituksien voimakas kurssinousu tai lasku vaikuttaa väistämättä mielialoihin ja tilannetta on haastava arvioida sijoittajana neutraalisti. Sijoittamisen kannalta laumakäyttäytyminen on ongelmallinen, koska sijoittaessa ei tarkalleen voi tietää, missä kohtaa on kurssien normaali arvostustaso. (Hyttinen 2017, 140–141.) Näin ollen kirjallisuudessa on jopa todettu, että henkilökohtaisen varallisuuden kartuttamiseen sijoittamalla ei välttämättä tarvitse syväosaamista sijoittamisesta, vaan maltti ja kärsivällisyys toteuttaa omaa sijoitussuunnitelmaansa usein jo riittää (Pennanen 2018, 144).

5 TUTKIMUS

5.1 Tausta

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa nuorten aikuisten säästämis- ja sijoitustottumuksista. Tavoitteena on selvittää, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Pää-tutkimuskysymystä havainnollistavat seuraavat alakysymykset:

- 1) Sijoittaako nuori aikuinen?
- 2) Millaisilla tekijöillä on vaikutusta nuoren aikuisen sijoituspäätöksiin?
- 3) Millaisia sijoituskohteita nuori aikuinen suosii?

Säästäminen ja sijoittaminen ovat nousseet trendikkäiksi aiheiksi ja erityisesti nuoret aikuiset ovat alkaneet miettiä omaa rahankäyttöä entistä enemmän (OP Media 2020). Tutkimuksella on mahdollista saada arvokasta lisätietoa nuorten aikuisten ajankohtaisista mieltymyksistä muun muassa eri sijoituskohteisiin liittyen.

5.2 Tutkimuksen toteutus kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen

Tieteellinen tutkimus on käytännössä ongelmanratkaisua, jossa tutkija pyrkii selvittämään tutkimuskohteensa tai -kohteidensa lainalaisuuksia ja toimintaperiaatteita. Tutkimustoiminta voi olla teoreettista tai empiiristä tutkimusta. Tässä tutkimuksessa käytettiin empiiristä, eli havainnoivaa tutkimusta. (Heikkilä 2014, 12–13.)

Empiirinen tutkimus jaetaan edelleen kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen. Kvantitatiivinen tutkimus tarkoittaa määrällistä tutkimusta, kun taas kvalitatiivinen laadullista tutkimusta. Keskeinen ero kyseisillä menetelmillä on aineiston keruun suhteen. (Heikkilä 2014, 15–16.) Tässä tutkimuksessa päädyttiin käyttämään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, koska määrällinen otanta palvelee parhaiten tämän tutkimuksen tavoitteita.

Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään selvittämään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Käytännössä tämä edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta tutkimuksen kannalta merkittävästä tutkimusjoukosta. Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käytettäessä suositaan yleensä standardoituja tutkimuslomakkeita, joissa on valmiita vastausvaihtoehtoja. Tutkimuksesta saadun aineiston perusteella pyritään yleensä

yleistämään tutkittuja havaintoyksiköitä laajempaan joukkoon saamalla selville olemassa oleva tilanne. (Heikkilä 2014, 15.) Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimustieto on lähtökohtaisesti numeerisessa muodossa ja tutkija selittää tutkimuksesta ilmenneen olennaisen numeerisen tiedon sanallisesti. Sanalliset johtopäätökset auttavat lukijaa ymmärtämään tutkimuksessa esitettyjä numeerisia havaintoja. (Vilka 2007, 14.)

Tutkimuksen validiteetti tarkoittaa, missä määrin tutkimuksessa on onnistuttu mittamaan sitä, mitä tutkimuksessa oli tarkoitus mitata. Kyselytutkimuksessa validiteetti korostuu erityisesti siinä, voidaanko kysymysten ja niihin saatujen vastausten perusteella vastata tutkimusongelmaan. Hyvässä kyselytutkimuksessa vastaaja ymmärtää kysymykset ja kykenee vastaamaan niihin totuudenmukaisesti. (Heikkilä 2014, 46, 177.) Validiteetin lisäksi on tärkeää nostaa esille tutkimuksen reliabiliteetin määritelmä. Reliabiliteetilla tarkoitetaan käytetyn menetelmän, eli tässä työssä kvalitatiivisen kyselytutkimuksen, luotettavuutta ja toistettavuutta (Heikkilä 2014, 178).

Tässä tutkimuksessa toteutettiin kysely, joka suunniteltiin huolellisesti ottaen huomioon tutkimuksen mielenkiintona oleva tutkimusryhmä, eli nuoret aikuiset. Kyselylomakkeella otettiin huomioon vastaajaystävällisyys ensinnäkin siinä, että vastaajan valitessa säästämisen sekä sijoittamisen kohdalla ei- vaihtoehdot, kysely päättyi. Vastaajan ei siis tarvinnut käydä läpi hänelle niin sanotusti turhia kysymyksiä. Lisäksi myös muissa kyselyn vastausvaihtoehdoissa otettiin huomioon, että vastaajalta ei kysytty avoimia kysymyksiä. Tämä olisi hankaloittanut vastausten analysointia ja yleistämistä. Kyselylomake koostui siis strukturoidusta, eli valmiit vastausvaihtoehdot sisältävistä monivalintakysymyksistä. Vastaaminen kysymyksiin oli nopeaa ja helppoa. Kysymykset pyrittiin myös muodostamaan yksiselitteisiksi, jotta ne olisivat mahdollisimman ymmärrettäviä. Koska säästämisen ja sijoittamisen rajanveto on haastavaa, kyselylomakkeella selitettiin säästämisen ja sijoittamisen ero. Tällä pyrittiin nostamaan vastaajan ymmärrettävyyttä ja tutkimuksen luotettavuutta, eli validiteettia.

Aineiston kerääminen toteutettiin vastaajia ajatellen mahdollisimman yksinkertaisella tavalla sosiaalista mediaa hyödyntäen. Tämä vaikutti todennäköisesti vastausprosenttiin, koska vastaaminen kyselyyn oli kokonaisuutena hyvin helppoa. Verkossa toteutettava kysely oli myös esimerkiksi postikyselyä halvempi vaihtoehto. Kyselyn toteutukseen käytettiin Webropol -kyselytyökalua. Kyselytyökalu oli helppokäyttöinen ja sitä oli helppo jakaa linkkinä. Vastausaikaa annettiin viikko, joka riitti saamaan riittävän tutkimusotannan.

5.3 Kyselyn sisältö

Kyselylomakkeessa kaikki kysymykset olivat pakollisia. Kyselylomake koostui tutkimuksen kannalta relevanteista kysymyksistä. Kyselylomakkeen ensimmäiset kysymykset 1–7 koskivat henkilön perustietoja. Nämä kysymykset olivat kaikille vastaajille pakollisia, eli tiedot saatiin kaikilta vastaajilta. Kyselylomakkeella kysytyt perustiedot olivat ikä, sukupuoli, siviilisäätty, koulutus ja elämäntilanne, bruttotulot kuukaudessa ja asumismuoto.

Kysymykset 8–16 koskivat säästämistä. Kysymyksillä kartoitettiin henkilön säästämistottumuksia. Ensimmäisessä kysymyksessä (numero 8) pyrittiin selvittämään, säästääkö vastaaja ylipäätään. Jos vastaaja ei säästänyt, häneltä kysyttiin kysymyksessä 9, miksi hän ei säästänyt. Tämän jälkeen vastaajan kysely säästämisen osalta päättyi. Mikäli vastaaja ilmoitti kysymyksessä säästävänsä, hänet ohjattiin kysymyksiin 10–16. Kysymyksissä kysyttiin minkä ikäisenä vastaaja oli aloittanut säästämisen, miksi vastaaja aloitti säästämään, miten vastaaja oli ottanut selvää säästämisvaihtoehdoista, sietikö vastaaja riskiä säästöissään, kuinka pitkäksi aikaa vastaaja oli valmis säästämään rahojaan, mihin kysymyksessä esitettyihin tuotteisiin vastaaja säästi ja kuinka paljon vastaaja säästi rahaa kuukausitasolla vuodessa (noin).

Kysymykset 17–27 koskivat vastaajan sijoittamista. Kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan vastaajan sijoitustottumuksia. Koska tämän tutkimuksen kannalta nuorten aikuisten sijoittaminen on säästämistä merkittävämmässä roolissa, kysymyksiä oli laajemmin kuin säästämistä koskien. Ensimmäisessä kysymyksessä (numero 17) pyrittiin selvittämään, sijoittaako vastaaja. Jos vastaaja ei sijoittanut, häneltä kysyttiin kysymyksessä 18, miksi hän ei sijoittanut. Tämän jälkeen vastaajan kysely päättyi kokonaan. Mikäli vastaaja ilmoitti kysymyksessä sijoittavansa, hänet ohjattiin kysymyksiin 19–27. Tämän jälkeen vastaajalta kysyttiin, minkä ikäisenä vastaaja oli aloittanut sijoittamisen, miksi vastaaja oli aloittanut sijoittamaan, miten vastaaja oli ottanut selvää sijoittamisesta ennen sijoittamisen aloittamista, sietikö vastaaja riskiä sijoituksissa, kuinka pitkäksi aikaa vastaaja oli valmis sijoittamaan rahansa, oliko vastaaja sijoittanut opintolainansa, mihin kysymyksessä esitetyistä tuotteista vastaaja sijoitti, kuinka usein vastaaja sijoitti rahaa vuodessa sekä kuinka suuri vastaajan kertosijoitus oli.

Kysymykset 9, 11, 12, 15, 18, 20, 21, ja 25 olivat monivalintoja, joissa vastaaja pystyi valitsemaan useamman kuin yhden vaihtoehdon. Muissa kuin edellä mainituissa kysymyksissä vastaajalla oli vaihtoehtona valita vain yksi vastausvaihtoehto.

Taulukko 1. Kyselylomakkeen rakenne.

Kysymyksen numero	Kysymyksen tyyppi
1-7	Perustiedot
8-16	Säästäminen
17-27	Sijoittaminen

6 KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Nuorten aikuisten säästämisestä

Kyselytutkimukseen osallistui 100 vastaajaa. Kyselyn otanta oli suunnattu 18–29-vuotiaille nuorille aikuisille. Tutkimuksen säästämistä koskevan otannan havainnollistavana tekijänä hyödynnettiin läpi tutkimuksen sukupuolijakaumaa koskevaa tarkastelua.

Kyselyyn osallistuneiden ikäjakauma jaettiin miesten ja naisten kesken. Tutkimuksessa 52 prosenttia vastanneista oli miehiä ja 48 prosenttia naisia, joten tutkimusotanta on suhteellisen tasapuolinen vertailemaan miesten ja naisten tottumuksia säästämiseen ja sijoittamiseen. Sukupuolijakauma oli suhteellisen tasavertainen huolimatta siitä, että vastaajat eivät valikoituneet ennakolta. Vastaajien sukupuolijakauma oli täysin sattumanvarainen. Toki otannassa on otettava huomioon, että 100 henkilön ryhmä on suppea otanta 18–29-vuotiasta nuorista aikuisista, virhemarginaali huomioon ottaen.

Taulukko 2. Vastaajien määrä ja sukupuolijakauma.

	Mies		Nainen		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
Mies	52	100%	0	0%	52
Nainen	0	0%	48	100%	48
Yhteensä	52		48		100

Koska tässä tutkimuksessa pyrittiin huomioimaan nuorten aikuisten kokonaisvaltaista sijoittamista, tutkimuksessa kysyttiin myös säästämiseen liittyviä kysymyksiä. Ensinnäkin tutkimuksessa kysyttiin, kuinka moni vastaajista ylipäättään säästi rahaa. Tutkimukseen osallistuneista henkilöistä 85 prosenttia säästi rahaa ja 15 prosenttia ei säästänyt. Kaikista kyselyyn vastanneista miehistä, noin 87 prosenttia säästi. Kaikista tutkimukseen vastanneista naisista säästi noin 83 prosenttia.

Taulukko 3. Kuinka suuri osa vastaajista säästää?

	Mies		Nainen		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
Kyllä	45	86,54%	40	83,33%	85
En	7	13,46%	8	16,67%	15
Yhteensä	52		48		100

Säästämiseen liittyen kyselyssä pyrittiin viimeisenä selvittämään, miksi vastaaja alkoi säästämään. Vastaajista niin miehistä kuin naisista 78 prosenttia oli valinnut säästämisen syyksi varallisuuden kasvattamisen tulevaisuutta varten. Lisäksi hätävara yllättäviin menoihin oli suosittu vastauskohta. Naisista 60 prosenttia ja miehistä 53 prosenttia valitsivat kyseisen vastausvaihtoehdon. Tuottohakuisuus näkyi erityisesti miesten kohdalla. 40 prosenttia miehistä halusivat säästöilleen parempaa tuottoa kuin tällä hetkellä 0,00 prosentin koron marginaalissa olevalle talletustilille. Vastanneista naisista vain 13 prosenttia valitsi tämän vaihtoehdon. Tarkasteltaessa nuorten aikuisten säästökohteita oli kuitenkin huomattavissa, että rahastot olivat kaikkien vastaajien suosiossa. Miehistä 64 prosenttia ja naisista 60 prosenttia säästi rahastoihin.

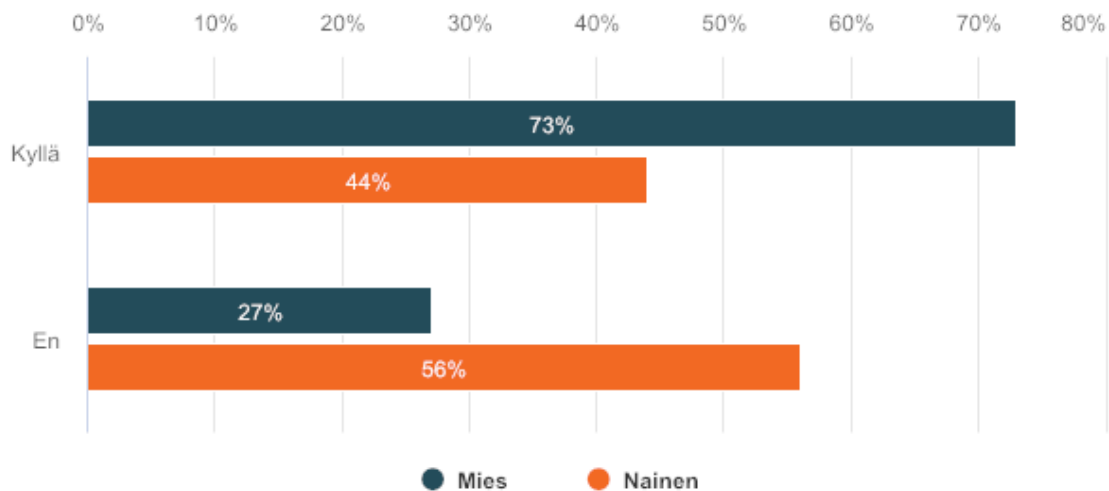
6.2 Nuorten aikuisten sijoittamisesta

6.2.1 Nuoret aikuiset sijoittavat

Ensimmäisenä vastaajilta kysyttiin sijoittaako vastaaja. Kuten nuorten aikuisten säästämistä koskevassa osiossa, myös nuorten aikuisten sijoittamista koskevan otannan havainnollistavana tekijänä hyödynnettiin sukupuolijakaumaa koskevaa tarkastelua. Tutkimukseen vastanneista naisista ja miehistä yhteensä 59 prosenttia sijoitti. Näin ollen tutkimuksen perusteella on mahdollista todeta, että enemmistö kyselyyn vastanneista nuorista aikuisista sijoitti.

Kun verrattiin säästämistä sijoittamiseen, miesten aktiivisuus ja otanta kasvoi selvästi verrattuna naisiin. Säästämisen suhteen vastaajien sukupuolijakauma oli suhteellisen tasavertainen. Sijoittamisesta kysyttäessä, miehistä 73 prosenttia sijoitti, kun taas naisista yli puolet (56 prosenttia) ei sijoittanut ollenkaan (eli 44 prosenttia naisista sijoitti). Perinteisesti on noussut esille, että miehet ovat innokkaampia sijoittajia kuin naiset, vaikkakin erot ovat kaventumassa. (OP Ryhmä 2020a.)

Taulukko 4. Kuinka suuri osa vastaajista sijoitti?

Tutkimuksessa haluttiin selvittää myös sitä, miksi nuori aikuinen ei sijoittanut. Vastanneiden ylivoimaisesti suurin syy olla sijoittamatta oli, etteivät he kokeneet omaavansa riittävästi tietotaitoa tai osaamista sijoittamiseen. Vastanneista 79 prosenttia miehistä ja 67 prosenttia naisista valitsivat tämän syyn. Toiseksi merkittävin syy sijoittamatta jättämiselle oli ajanpuute seurata sijoitusmarkkinoita. Selkein ero vastaajien kesken oli se, että

naisista 30 prosenttia oli valinnut, ettei heillä ollut varaa sijoittaa. Miehistä ainoastaan 14 prosenttia valitsi tämän vaihtoehdon.

6.2.2 Sijoituspäätökseen vaikuttavat tekijät

Sijoituspäätöksiin johtaneiden tekijöiden osalta oli olennaista tarkastella kyselyyn vastanneiden koulutuksen ja tulotason merkityksiä.

Taulukko 5. Kyselyyn vastanneiden koulutustautaukset.

	Mies		Nainen		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
Peruskoulu	1	1,92%	0	0%	1
Ylioppilas	13	25%	7	14,59%	20
Ammattikoulu	9	17,31%	6	12,5%	15
Yliopisto	13	25%	22	45,83%	35
Ammattikorkeakoulu	16	30,77%	13	27,08%	29
Yhteensä	52		48		100

Sijoittavista naisista (48 prosenttia kaikista vastaajista) vain 21 sijoitti. Tutkinnot jakautuivat kaikkien naisvastaajien välillä niin, että lähes tutkinnosta riippumatta, sijoittaneiden naisten osuus tippui vähintään 50 prosenttia. Ainoa poikkeus tähän oli yliopiston käyneillä naispuolisilla vastaajilla.

Taulukko 6. Sijoittavien naisten koulutustausta.

	Peruskoulu (nainen)		Ylioppilas (nainen)		Ammattikoulu (nainen)		Yliopisto (nainen)		Ammattikorkeakoulu (nainen)		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
Peruskoulu	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0
Ylioppilas	0	0%	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%	3
Ammattikoulu	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
Yliopisto	0	0%	0	0%	0	0%	11	100%	0	0%	11
Ammattikorkeakoulu	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	6	100%	6

Kyselyyn vastanneiden miesten koulutustaustalla ei ollut merkitystä siihen, sijoittivatko he vai eivät. Kaikista sijoittavista miespuolisista vastaajista (73 prosenttia), yleisesti ottaen vähintään 66 prosenttia sijoitti koulutuksesta riippumatta.

Taulukko 7. Sijoittavien miesten koulutustausta.

	Peruskoulu (mies)		Ylioppilas (mies)		Ammattikoulu (mies)		Yliopisto (mies)		Ammattikorkeakoulu (mies)		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	n	Prosentti	
Peruskoulu	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0
Ylioppilas	0	0%	9	100%	0	0%	0	0%	0	0%	9
Ammattikoulu	0	0%	0	0%	6	100%	0	0%	0	0%	6
Yliopisto	0	0%	0	0%	0	0%	12	100%	0	0%	12
Ammattikorkeakoulu	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	11	100%	11
Yhteensä	0		9		6		12		11		38

Koulutuksen osalta erityisen mielenkiintoista oli se, että yliopiston käyneistä miespuolisista vastaajista, joita oli kokonaisuudessaan 13, 12 heistä sijoitti. Naisten osalta jakauma oli hyvin erillainen. Kyselyyn osallistui 22 yliopiston käynnyttä naispuolista henkilöä, ja heistä 11 sijoitti. Näin ollen suhde sijoittavien ja sijoittamattomien yliopiston käyneiden naisten välillä oli tasan 50 prosenttia.

Vastaajien koulutustasoon liittyi olennaisena vertailuperusteena henkilön tulotaso. Kyselyn perusteella vastaajien tulotasot korreloivat heidän elämäntilanteensa kanssa. Vastaajien osalta miehet olivat pääosin kokopäivätyössä, joka vaikutti tuloihin ja sitä kautta sijoituspotentiaaliin. Sijoittaneista miehistä peräti 60 prosenttia oli kokopäivätöissä ja vastanneista miehistä 44,73 prosenttia tienasi 3000– yli 5000 euroa. Naisten, jotka vastasivat kyselyyn, korkein palkkaluokka oli 3000–5000 euroa, oli ainoastaan 23,81 prosenttia. Tässä kohtaa on kuitenkin olennaista huomioida, että kyselyyn vastanneita sijoittavia miehiä oli lähes puolet enemmän kuin naisia.

Taulukko 8. Tulojakauma sijoittavien kesken.

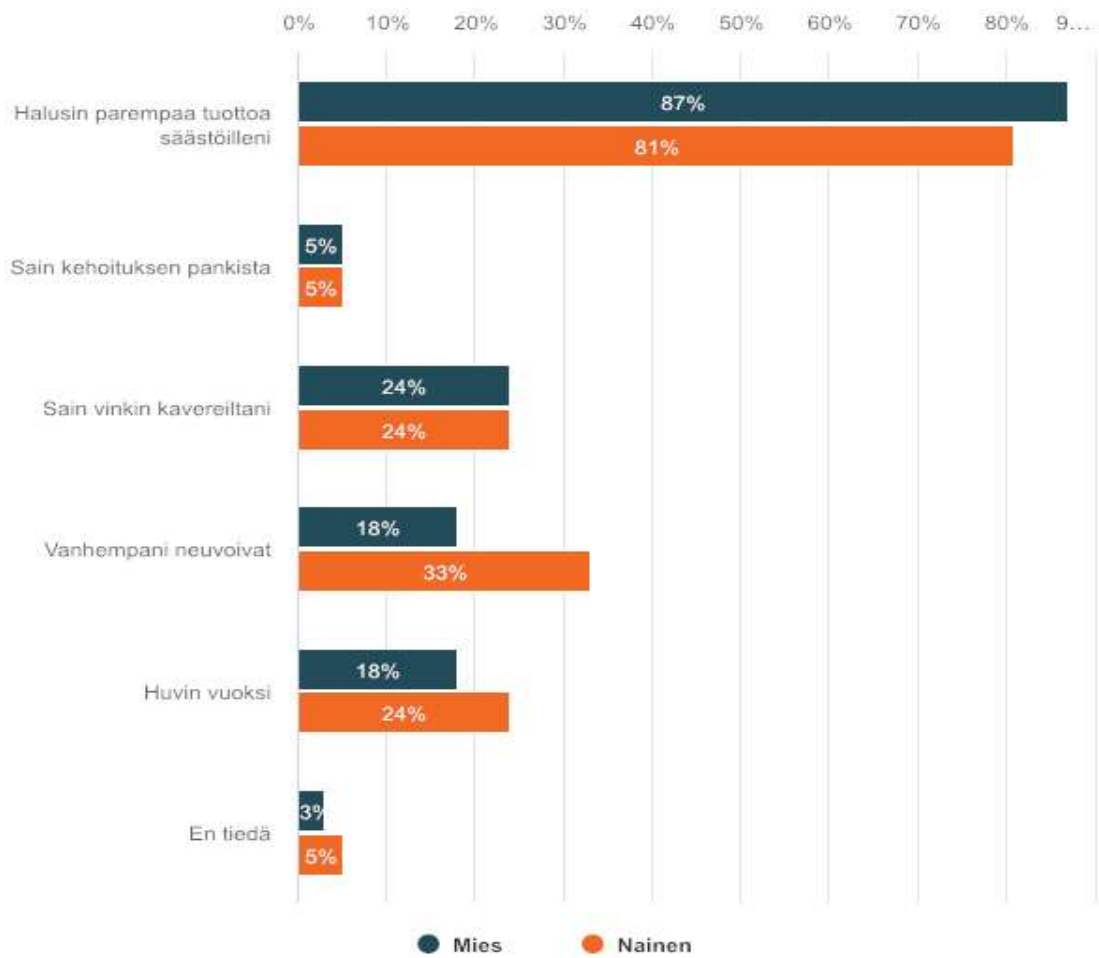
	Mies		Nainen		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
0-600e	9	23,69%	4	19,05%	13
600-2000e	1	2,63%	8	38,09%	9
2000-3000e	11	28,95%	4	19,05%	15
3000-5000e	15	39,47%	5	23,81%	20
yli 5000e	2	5,26%	0	0%	2
Yhteensä	38		21		59

Taulukko 9. Sijoittavien elämäntilanteet.

	Mies		Nainen		Yhteensä
	n	Prosentti	n	Prosentti	
Työtön	3	7,89%	1	4,76%	4
Kokopäivätyössä	23	60,53%	8	38,09%	31
Osa-aikatyössä	1	2,63%	4	19,05%	5
Opiskelen	5	13,16%	5	23,81%	10
Opiskelu + työ	6	15,79%	3	14,29%	9
Yrittäjä	0	0%	0	0%	0

Viimeiseksi merkittävänä seikkana tutkimuksessa selvitettiin, mikä oli vastaajan varsinainen syy aloittaa sijoittaminen. Suurin osa vastaajista oli aloittanut sijoittamisen, koska he halusivat säästöilleen parempaa tuottoa (naisista 81 prosenttia, miehistä 87 prosenttia).

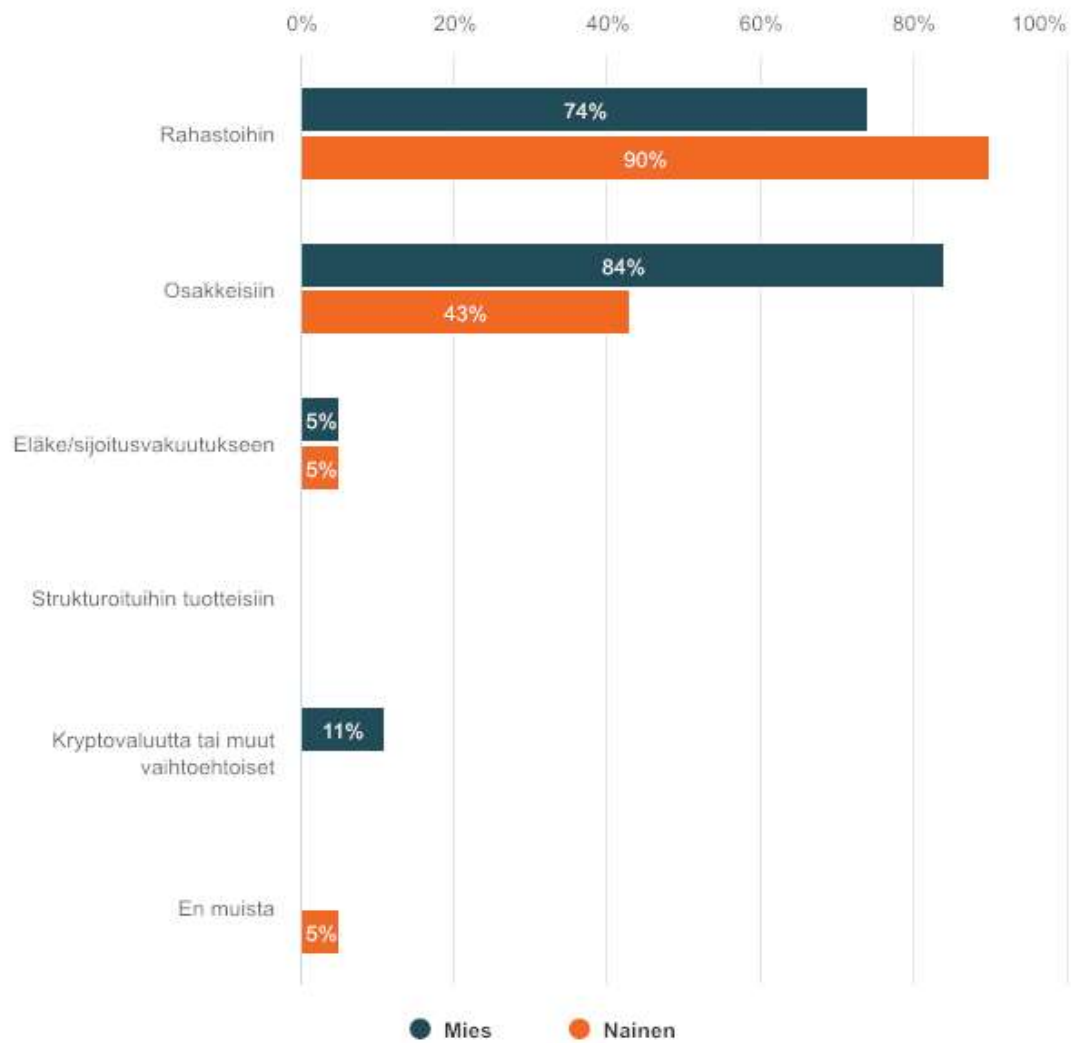
Taulukko 10. Vastaajien syyt aloittaa sijoittaminen.

6.2.3 Suositut sijoituskohteet

Tutkimuksen viimeisenä alakysymyksenä oli tutkia, millaisia sijoituskohteita nuori aikuinen suosi. Tutkimuksen perusteella nuorista aikuisista 90 prosenttia sijoittavista naisista ja 74 prosenttia miehistä oli valinnut rahastot. Osakkeet olivat selkeästi miesvastaajien suosiossa. Jopa 84 prosenttia miehistä sijoitti osakkeisiin, kun taas naisista vain 43 prosenttia sijoitti osakkeisiin. Muut sijoitustuotteet, kuten eläke tai sijoitusvakuutukset, kryptovaluutat tai muut vaihtoehtoiset tuotteet olivat selkeästi rahastoja ja osakkeita heikomassa suosiossa.

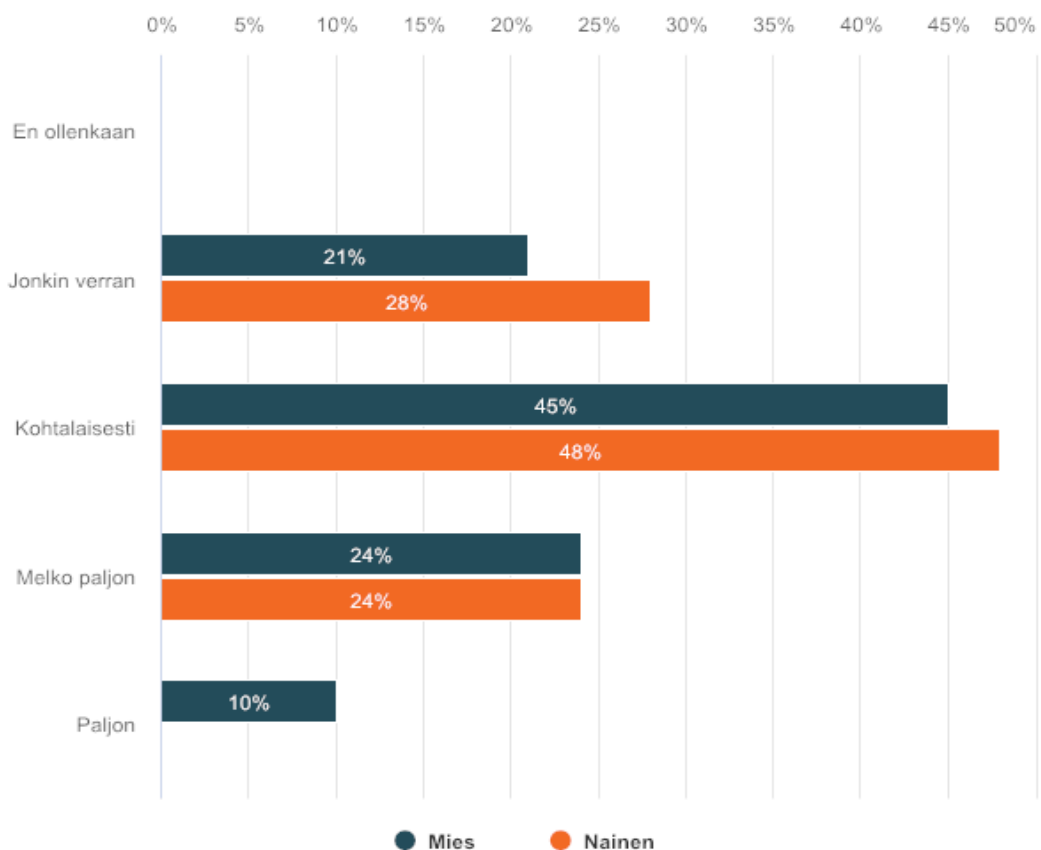
Taulukko 11. Sijoitustuotteet, joita vastaajat suosivat.

Sijoitustuotteiden valinnan kannalta oli olennaista tutkia, sietikö tutkimukseen vastannut henkilö riskiä sijoituksissaan. Tutkimuksessa kukaan vastanneista ei valinnut vaihtoehtoa, ettei siedä sijoituksissaan riskiä ollenkaan. Tämä on olennaista, koska riskitöntä sijoitusta ei ole käytännössä olemassa. Riskinsietokyky jakautui sukupuolten kesken melko tasaisesti. Miehet erottuivat hiukan enemmän riskiä sietävinä.

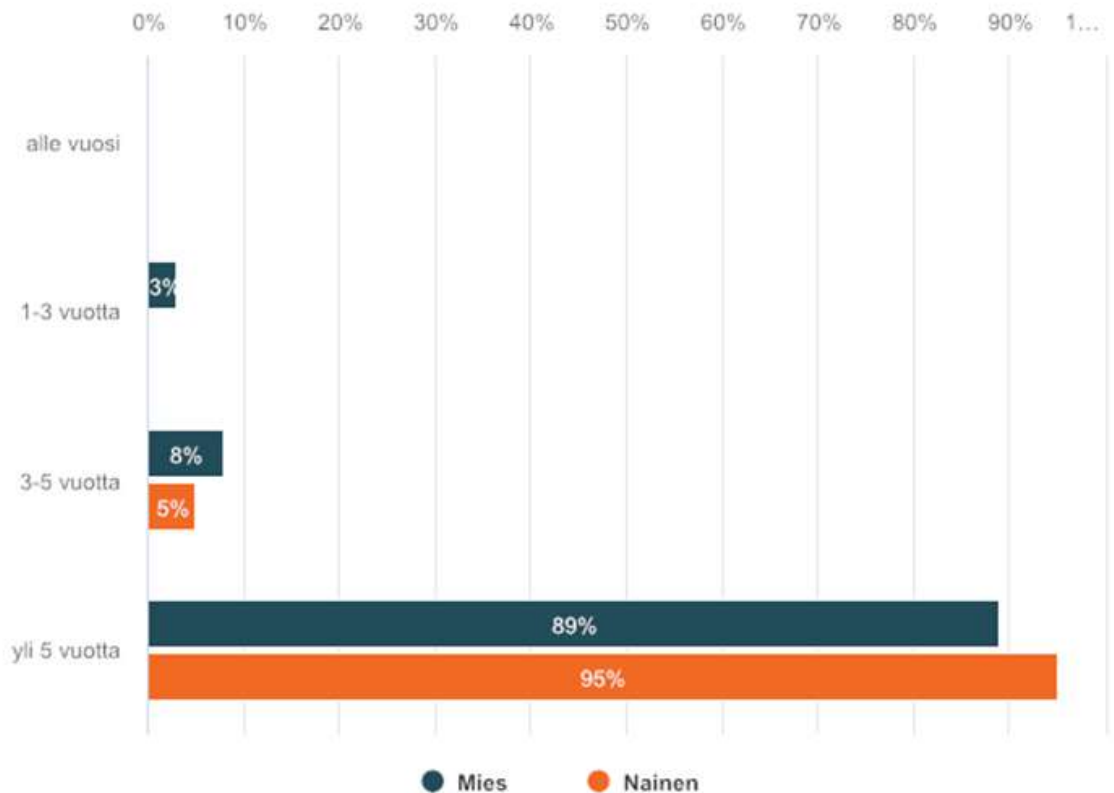
Riskinsieto jakautui myös hyvin sijoitustuotteiden osalta. Osakkeet ja kryptovaluutat tai muut vaihtoehtoiset sijoitukset sisältävät riskiä lähtökohtaisesti enemmän kuin esimerkiksi rahastot. Näin ollen esimerkiksi miehistä 10 prosenttia vastasi vaihtoehdon ”siedän paljon riskiä” ja samalla miehet valitsivat sijoitustuotteikseen mieluummin osakkeet (84 prosenttia) ja jopa kryptovaluuttoihin ja muihin sijoituksiin (10 prosenttia). Kuitenkin sekä naisilla että miehillä vastausvaihtoehto ”kohtalainen riskinsietokyky” oli selvästi suosituin (miehillä 45 prosenttia ja naisilla 48 prosenttia).

Taulukko 12. Vastaajien riskinsietokyky.

Riskinsietokyvyn lisäksi sijoitustuotteiden kannalta oli olennaista tutkia, kuinka pitkäksi aikaa vastaaja oli valmis sijoittamaan rahansa. Vaikka vastaajien riskinsietokyvyt olivat suhteellisen maltilliset (suosituin vastausvaihtoehto oli sietää riskiä ”kohtalaisesti”), sijoitusaika yli 5-vuotta oli suosituin vastausvaihtoehto.

Taulukko 13. Vastaajien sijoitusaikojen pituudet.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia nuorten aikuisten (18–29-vuotiaiden) säästämis- ja sijoitustottumuksia vastaamalla kysymykseen, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on.

Ensimmäisessä teoriaosuudessa käsiteltiin yleisellä tasolla säästämistä ja yleisimpiä säästötapoja. Toisessa teoriaosuudessa käsiteltiin yleisesti sijoittamista ja sijoituskohteita. Opinnäytetyössä rajattiin säästämisen ja sijoittamisen kohteet vain yleisimpiin vaihtoehtoihin. Tämä osoittautui järkeväksi, koska säästämis- ja sijoituskohteita on tarjolla laajasti erilaisine muunnelmineen nimellisesti ja tuotekohtaisesti. Säästämisestä ja sijoittamisesta on runsaasti olemassa olevaa lähdeaineistoa, joten yleisten linjauksien vetäminen oli verrattaen helppoa.

Säästämisen sekä sijoittamisen teoriaosuuden jälkeen kolmannessa teoriaosuudessa käytiin läpi henkilön sijoitusprofiilin määrittämistä. Sijoitusprofiilin määrittämisellä tarkoitettiin käytännössä sijoituspäätökseen vaikuttavien tekijöiden arviointia. Sijoituspäätökseen vaikuttavien tekijöiden lisäksi luvussa käsiteltiin vaurastumisen suunnitelmallisuutta. Jokaisen henkilön sijoituspäätökseen vaikuttavat yksilölliset ja erikseen määritellyt seikat, kuten sijoitusaika, sijoitussumma, riskinsietokyky ja henkilön perehtyneisyys sijoituksiin. Toiselle henkilölle sijoitussumma ja riskisyys voivat olla isossa roolissa, toiselle helppous ja yksinkertaisuus.

Työ toteutettiin kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimustyyliä käyttäen. Tutkimuksessa laadittiin kysely, johon vastaajien oli helppo vastata Webropol-kyselylinkin kautta. Linkki jaettiin sosiaalisessa mediassa, jossa kohderyhmään kuuluvat henkilöt valikoituivat satunnaisotannalla. Tutkimuskysely oli yksinkertaisinta toteuttaa linkin kautta, jolloin aikataulu saatiin palvelemaan kaikkien osapuolten tarkoitusta. Linkki oli avoinna vastaajille viikon ajan.

Kyselylomakkeen rakenne muodostui vastaajan perustiedoista sekä kohdennetuista säästämisen ja sijoittamisen kysymyksistä. Koska kysely oli lähetetty vastaajille linkkinä, oli vastaaminen helppoa niin mobiililaitteilla kuin tietokoneilla. Kyselyn kehityskohteeksi muodostui tarkentavat sanat itse kysymyksiin johdantoon. Tällöin vastaajalle olisi ollut selkeämpää, mitä tietyillä vastausvaihtoehdoilla tarkoitetaan. Toisaalta monivalintakysymykset toimivat odotettua paremmin. Perinteisiin kyllä tai ei -vaihtoehtoihin verrattuna

monivalintakysymyksillä oli mahdollista saada monipuolista dataa tutkimusryhmään kuuluvista henkilöistä ja heidän säästämisen- ja sijoitustottumuksistaan sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Tutkimuksen päätavoite oli selvittää, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Päätavoite jaettiin kolmeen alatavoitteeseen, joiden tarkoituksena oli havainnollistaa ja tämentää laajan päätavoitteen selvittämistä.

Kuten tässä työssä on todettu, säästämisen ja sijoittamisen voidaan arvioida kulkevan käsi kädessä. Ne ovat joidenkin määritelmien mukaan jopa synonyymejä keskenään. Näin ollen työssä selvitettiin kokonaisuudessaan säästämisen ja sijoittamisen yhdistelmää, vaikka tavoitteissa yhdistelmä korostui ainoastaan sijoittamisen käsitteenä.

Tutkimuskyselyyn vastannaisista 59 prosenttia sijoitti. Näin ollen on mahdollista todeta vastauksena ensimmäiseen alatavoitteeseen, että tutkimukseen osallistuneiden nuorten aikuisten perusteella, nuori aikuinen enemmän sijoittaa kuin ei sijoita. Sijoittaminen jakautui kuitenkin sukupuolten välillä niin, että kyselyyn vastanneista miehistä noin 73 prosenttia sijoitti, kun taas naisten osuus sijoittaneista oli noin 43 prosenttia.

Toisen alatavoitteen osalta työssä nostettiin esille sijoittamiseen vaikuttaneista seikoista erityisesti vastaajan koulutustausta ja tulotaso. Koulutuksen vaikutus näkyi erityisesti sukupuolten välillä. Sijoittavien miesten prosenttiosuuteen ei vaikuttanut se, kuinka korkeasti vastaaja oli koulutautunut. Sijoittavien naisten osuus oli päinvastainen. Yliopiston käyneillä naisilla oli korkein sijoitusaste.

Tulotason vaikutus sijoittamiseen korreloi kyselyyn vastanneen elämäntilannetta. Vastajien osalta henkilön tulotasolla ei ollut merkittävää roolia siihen, oliko henkilö alkanut sijoittamaan. Vastauksista voi kuitenkin huomauttaa olettan, että mitä enemmän henkilö tienasi, sitä suurempi osa vastaajista sijoitti. Sukupuolijakaumalla tämä korostui erityisesti miesten osalta.

Kun vertailtiin mikä sai kyselyyn vastanneen henkilön säästämään tai sijoittamaan, molempien kysymysten yleisin vastausvaihtoehto oli vastaajan halu kasvattaa omaa varallisuutta ja hakea varoilleen parempaa tuottoa. Kyseinen tulos todentaa hyvin väitteen, jonka mukaan säästämällä ja sijoittamisella on pitkälti samat tavoitteet.

Viimeisenä tutkimuksen osatavoitteena oli selvittää, millaisiin sijoituskohteisiin nuoret aikuiset laittavat rahansa. Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että yleisimmät sijoituskohteet olivat

rahastot sekä osakkeet. Myös säästämisen osalta rahastot olivat yksi suosituimmista kohteista.

Sijoitustuotteiden valinnan kannalta oli myös olennaista huomioida vastaajan riskinsietokyky. Vastaajan riskinsietokyky heijastui sijoituskohteen valintaan, koska lähtökohtaisesti riskitöntä sijoitusta ei ole olemassa. Erot riskinsietokyvyssä suhteessa sijoitustuotteen valintaan näkyivät erityisesti sukupuolten välillä. Vastanneiden miesten riskintietokyky erottui naisten riskinsietokyvystä, koska miehet sijoittivat useammin osakkeisiin kuin naiset. Naiset valitsivat yleisimmin sijoituskohteeksi rahastot. Näin ollen rahastot ja osakkeet olivat suosituimpia sijoitusmuotoja, joita vastaajat olivat valinneet.

Riskinsietokyvyn lisäksi tuloksissa tuli esille seikka, että nuoret aikuiset suosivat kohtalaisesta riskinsietokyvystä huolimatta pitkää sijoitusaikaa. Sijoitusaika yli 5-vuotta oli suosituin vastausvaihtoehto. Nuoret aikuiset sijoittavat pitkäjänteisesti, jolloin sijoittaja todennäköisesti pyrkii säilyttämään vähintään oman pääomansa ja saa ajan kuluessa pääomalleen myös tuottoa. Vaikka nuorilla aikuisilla sijoitusaika oli kyselyssä yli 5-vuotta, tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että nuori aikuinen pysyisi omassa vaurastumisen suunnitelmassaan. Koska yleisin sijoitusaika oli yli 5-vuotta, tämä korreloi nuorten aikuisten suosituimpia sijoituskohteita, eli osakkeita ja rahastoja.

Kyselytutkimuksen tulosten analyysoinnista osatavoitteita hyödyntäen on mahdollista todeta vastaus tämän opinnäytetyön päätavoitteeseen, millainen sijoittaja nuori aikuinen yleisesti on. Nuori aikuinen säästää ja sijoittaa lähtökohtaisesti sekä tulevaisuuttaan varten että kasvattaakseen varallisuuttaan. Tämä korreloi siihen, että nuori aikuinen ajattelee tulevaisuuttaan päämäärätietoisesti ja pyrkii varautumaan esimerkiksi yllättäviin elämänmuutoksiin tai jopa eläkeikään. Miehet sijoittivat kuitenkin naisia yleisemmin. Miehet sijoittivat yksittäisiin osakkeisiin, kun taas naiset valitsivat mieluummin hajautetun sijoituksen, kuten rahaston. Sijoittava nuori aikuinen kestää riskiä kohtuullisesti ja suosii pitkäjänteistä sijoittamista. Nuoren aikuisen tulotasolla ei ole juurikaan merkitystä siihen, sijoittaako nuori aikuinen tai mihin tuotteisiin hän sijoittaa.

Tutkimuksesta on kuitenkin hyvä ottaa huomioon otannan koko. Mikäli kyselyn otos olisi ollut laajempi, tuloksissa olisi saattanut olla enemmän hajontaa, joka olisi vahvistanut tutkimukset realibiliteettia, toistettavuutta. Jos kyselyssä olisi käytetty kannustimena vastaamiselle esimerkiksi palkintoa, vastaajamäärä olisi voinut olla korkeampi. Kyselyssä esiintyi kuitenkin kysymykset, jotka ilmensivät tutkimukseni tavoitteita tutkia nuorten aikuisten säästämis- ja sijoitustottumuksia sekä määrittää yleisesti, millainen sijoittaja

nuori aikuinen on. Näin ollen tutkimus oli validi. Aineisto oli luotettavaa ja kerätty tutkimusryhmään kuuluvilta henkilöiltä. Kysymykset olivat ymmärrettäviä ja yksinkertaisia, joka lisäsi sekä tutkimuksen validiteettia että reliabiliteettia.

Jatkotutkimusedotus aiheeseen liittyen on tutkia nuorten aikuisten ja keski-ikäisten henkilöiden eroavaisuuksia sijoituspäätöksiä tehtäessä. Ottaen huomioon, että tutkimukseni nousi esille nuorten aikuisten suhteellisen korkea riskinsietokyky sekä sijoitusaika, suositukseni olisi vertailla myös näitä seikkoja nuorten aikuisten ja keski-ikäisten välillä.

LÄHTEET

Alhonsuo, S.; Nisén, A.; Nousiainen, S.; Pellikka, T. & Sundberg, S. 2012. Finanssitoiminnan käsikirja. Helsinki: Bookwell Oy.

Erola, M. 2015. Paras sijoitus : itsepuolustusopas sijoittajille. Helsinki: Talentum.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Henriksson, S. & Leinonen, A-M. 2018. Railakas rahakirja : näin hoidat taloutesi viisaasti. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Hyttinen, M. 2017. Suosioharha : sijoittaminen on taitolaji. Helsinki: Alma talent.

Järvinen, S. & Parviainen, A. 2014. Pääomaturvattu sijoittaminen. Helsinki: Talentum.

Kallunki, J-P.; Martikainen, M. & Niemelä, J. 2011. Ammattimainen sijoittaminen. Vantaa: Talentum.

Karttunen, T.; Laasanen, H.; Sippel, L.; Uitto, T. & Valtonen, M. 2017. Juridiikan perusteet. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kontkanen, E. 2015. Pankkitoiminnan käsikirja. Vantaa: Hansaprint Oy.

Lehtipuu, U. & Majasalmi, T. 2018. Elämäsi fiksuimmat rahapäätökset. Helsinki: Otava.

Lindström, K. & Lindström T. 2011. Onnistu osakemarkkinoilla. Helsinki: Talentum.

Nasdaq. 2017. Opi optiot: Nasdaq Helsinki.

Nasdaq. 2018. Opi osakkeet: Nasdaq Helsinki.

Nordea. 2020a. Aloita kuukausisäästäminen. nordea.fi [Online] [Viitattu: 18. Marraskuu 2020.] <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/kuukausisaastaminen.html>.

Nordea. 2020b. Määräaikainen sijoitustili. nordea.fi [Online] [Viitattu: 10. Marraskuu 2020.] <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/saastamisen-tilit/maaraaikainen-sijoitustili.html>.

Oksaharju, J. 2013. Hajauta tai hajoa. Vantaa: Hansaprint.

OP Media. 2020. Nuoret aikuiset innokkaita sijoittajia. [Online] 10. Elokuu 2020. [Viitattu 10. Marraskuu 2020.] <https://op.media/talous/sijoittaminen/nuoret-aikuiset-innokkaita-sijoittajia-26dcfb7355bf4e9f8748b2408484ea53>.

OP Ryhmä. 2020a. ASP-tili. op.fi [Online] [Viitattu: 10. Marraskuu 2020.] <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/asp-tili>.

OP Ryhmä. 2020b. Kasvuotuottotili. op.fi [Online] [Viitattu: 12. Marraskuu 2020.] <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/paivittaiset/tilit/kasvuotto>.

OP Ryhmä. 2020c. OP-sijoitusvakuutus. op.fi [Online] [Viitattu: 1. Joulukuu 2020.]

- Parviainen, A. & Järvinen, S. 2015. Sijoittamalla miljonääriksi. Helsinki: Talentum.
- Pennanen, S. 2018. Köyhästä rikkaaksi : kuudella eurolla päivässä miljonääriksi. Helsinki: Elämä tässä ja nyt -kirja.
- Pesonen, M. 2013. Sijoituspokkari : säästäjästä sijoittajaksi. Jyväskylä: Docendo.
- Puttonen, V. & Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: WSOY Pro Oy.
- Pörssisäätiö. 2017. Kannattaako sijoittaa? – Korkea korolle -ilmiö. Porssisaatio.fi [Online] 29. Elokuu 2017. [Viitattu 3. Joulukuun 2020] <https://www.porssisaatio.fi/blog/2017/08/29/kannattaako-sijoittaa-korkoa-korolle-ilmio/>.
- Salkunrakentaja. 2019. Säästämisen aloittamisen ABC salkunrakentaja.fi [Online] 12. Kesäkuu 2019. [Viitattu: 10. Marraskuun 2020.] <https://www.salkunrakentaja.fi/2019/06/saastaminen-yksikertainen-ohje/>.
- Sinkko, E. & Vakkuri, K. 2000. Lyhyt kirja rikastumisesta : oppia osakesäästäjälle. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Suomen Osakesäästäjät. 2017. Strukturoidut sijoitustuotteet – mitä ne ovat? osakeliitto.fi [Online] 18. Syyskuu 2017. [Viitattu 20. Marraskuun 2020.] <https://www.osakeliitto.fi/uutiset/strukturoidut-sijoitustuotteet-mita-ne-ovat/>.
- Taavila, T. 2015. Raha : rengistä isännäksi. Kustantaja tuntematon.
- Taloussuomi. 2018. Säästöväkinkit – 105 parasta säästöväkinkiä. taloussuomi.fi [Online] 18. Kesäkuu 2018. [Viitattu: 18. Marraskuun 2020.] <https://www.taloussuomi.fi/saastaminen/saastovinkit>.
- Taloustaito. 2019. Turvaako talletussuoja kaikki säästösi? taloustaito.fi [Online] 1. Helmikuun 2019. [Viitattu: 10. Marraskuun 2020.] <https://www.taloustaito.fi/Rahat/turvaako-talletussuoja-kaikki-saastosi/#709815ad>.
- Valtiokonttori. 2020. ASP-Säästäminen ja ASP-laina. valtiokonttori.fi. [Online] [Viitattu: 10. Marraskuun 2020.] <https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/rahoitus-ja-lainapalvelut/asp-saastaminen-ja-asp-laina/#f5597c28>.
- Vero. 2020. Osingot. vero.fi [Online] [Viitattu 3. Joulukuun 2020.] <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/>.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. [Online] [Viitattu 3. Joulukuun 2020.] https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y